NOV - 2 1954

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIĶSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

33./311. n-rs. TREŠDIEN, 1954. g. 20. OKTOBRĪ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIĶSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
sīkuma daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 reizē

NIKLĀVS STRUNKE

60 mūža gados nostaigājis garu mākslinieka ceļu, radot darbus ar izcilu vērtību, un tagad viņa ceļš ir vaļā uz lielo, plašo pasauli. Attēlā mākslinieks savā Stokholmas studijā, kur redzami viņa jaunākie darbi.

MASKAVAS — PEKINGAS ASS

Ķīnā 585 un Padomju Savienībā 215 milj. iedzīvotāju

Viena no pasaules vēstures visu laiku spēcīgākām aliansēm saslēdzas ciešākā vienotībā, lai kaltu nākotnes plānus. Ķīnas komūnistu prestižs pieaug, līdz ar to pieaug arī sadarbība ar Padomju Savienību

Maskavas-Pekingas asī apvienota turpat vai viena trešā daļa visas pasaules cietzemes platības, savienojot militārā un politiskā kopībā trīs ceturtdaļmiljarda cilvēku. Maskavas-Pekingas ass galvenie spēki ir Padomju Savienība un komūnistu Ķīna, kam apkārt riņķo dažādi sateliti. Padomju Savienības iedzīvotāju skaitu pašreiz rēķina uz 215 miljoniem, kas apdzīvo 8.5 milj. kv. jūdžu. Padomju Savienībai ir milzu armija — pašreiz vismaz 4 milj. vīru atrodas zem ieročiem. Sarkanarmijai ir vismodernākais apbruņojums, atombumbas un ūdeņražbumbas ieskaitot. Rūpniecības kapacitātē Padomju Savienība stāv tūliņ aiz Sav. Valstīm. Bez tam Padomju Savienības rokās atrodas sešas Eiropas satelitvalstis, kuru armiju kopskaitu var rēķināt apmēram 1.3 milj. vīru.

Komūnistu Ķīnā iedzīvotāju skaits tuvojas sešsimtam miljonam. Komūnistu statistika Ķīnas iedzīvotāju skaitu nosaka uz 585 miljoniem cilvēku, kas apdzīvo 3.7 milj. kvadrātjūdžu. **Komūnistu Ķīnas armija ar saviem 3.5 milj. karavīru stāv turpat blakus Padomju Savienības militāriem spēkiem. Komūnistu Ķīnai gan nav gandrīz nekādas smagās rūpniecības, toties ir milzu plāni šādas rūpniecības celšanai. Komūnistu Ķīnas satelitvalstīm būtu pieskaitāmas Ziemeļkoreja un Ziemeļvietnama. Komūnistu Ķīnai zināma politiska ietekme ir Indonēzijā, Indijā un Burmā.**

Komūnistu sadursmes notiek vislielākā slepenībā, un kopš 1949 gada, kad komūnisti nāca pie varas Ķīnā, pasaulei bija zināmi tikai divi noligumi komūnistu Ķīnas un Padomju Savienības starpā. Pirmais no šiem līgumiem tika parakstīts 1950. gada februārī. To sauca par Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas savstarpējās aizsardzības līgumu. Sakarā ar šo līgumu komūnistu Ķīna deva atļauju Padomju Savienības militāriem spēkiem uzturēties Port Artūrā līdz 1952. gadam. (Padomju Savienība Port Artūru okupēja 1945. gadā). Par šādu „laipnību" Padomju Savienība ķīniešiem apsolīja financiālo palīdzību apmēram 300 milj. dolaru vērtībā, kā arī apsolīja atdot komūnistu Ķīnas valdībai Mandžūrijas dzelzceļa kontroli. Otrs zināmais līgums tika parakstīts 1952. gada septembrī, kad komūnistu Ķīna „aicināja" Padomju Savienību atstāt savu karaspēku Port Artūrā līdz tam laikam, kad tiktu parakstīts miera līgums ar Japānu, kas citiem vārdiem nozīmē, ka ķīnieši „lūdza" krievus palikt uz nenoteiktu laiku. Tai pašā laikā tika paziņots, ka uzsākti priekšdarbi minētā Mandžūrijas dzelzceļa nodošanai komūnistu Ķīnas rokās.

Pagājušā nedēļā komūnistu Ķīnā sāka pūst jauni vēji. Padomju Savienība paziņoja, ka izvāks savu karaspēku no Port Artūras līdz nākamā gada 31. maijam Padomju Savienība izteica gatavību sniegt komūnistu Ķīnai financiālo palīdzību 100 milj. dolaru apmērā. Bez tam komūnistu sabiedrotie vienojās uzsākt kopīgu Trans-Sibirijas dzelzceļa būvi, kā arī aicināt Japānu „normālizēt" savas attieksmes ar komūnistu Ķīnu un Padomju Savienību, kas nozīmē, ka Japāna tiek aicināta pārtraukt savas līdzšinējās saites ar Sav. Valstīm.

Jaunā komūnistu ass valstu vienošanās slēpj sevī noteiktu zīmīgumu. Un proti, kā pirmā, tā arī otrā līguma parakstīšanas laikā ķīnieši bija tie, kam bija jābrauc uz Maskavu. 1950. g. Mao Ce Tungs, Maskavas acīs neapšaubāmi jaunākais komūnistu imperijas līdzīpašnieks, sabija Padomju Savienībā veselus divus mēnešus. Tāpat tas notika arī 1952. gadā. **Bet šogad apstākļi jau ir strauji mainījušies. Nevis komūnistu Ķīnas delegācija brauca uz Maskavu, bet gan visa Kremļa hierarchija, izņemot Maļenkovu un Molotovu, devās tālajā ceļā uz Pekingu.** Tāpat starpība manāma arī pašos nolīgumos. Kā 1950. g. tā arī 1952. gadā komūnistu Ķīna bija tā, kas bija spiesta piekāpties Padomju Savienības prasību priekšā. Pēc 1952. gada vienošanās parakstīšanas Pekingā pat valdīja liela neapmierinātība un sašutums, kas tika vērsts pret sabiedroto Padomju Savienību. **Šoreiz Padomju Savienība bija tā, kas Pekingā piekāpās. Piekāpās izvākt savu karaspēku no Port Artūras un piekāpās sniegt ķīniešiem materiālo palīdzību.**

Rietumu sabiedroto politiskie lietpratēji pareģo, ka pagājušā nedēļā Pekingā panāktais nolīgums Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas starpā palīdzēs šo valstu savstarpējo attieksmju uzlabošanai, ja ne tālākā, tad vismaz tuvākā nākotnē, jau noteikti. Padomju Savienības piekāpšanās nešaubīgi pierāda komūnistu Ķīnas svarīguma pieaugšanu Padomju Savienības plānos. Mao Ce Tungam nākotnē būs daudz brīvākas rokas, jo kā Korejā, tā arī Indoķīnā sarkanā Ķīna pierādīja Padomju Savienībai savu lojālitāti kopējā cīņā par komūnisma uzvaru pasaulē.

15 NĀCIJU AIZSARDZĪBAS VAIROGS PRET KREMĻA AGRESIJU

Sabiedroto bumbveži Maskavu sasniegs četrās stundās

Pret Kremli vērstajā brīvās pasaules aizsardzības sistēmā, kas pazīstama kā Ziemeļatlantijas Savienības organizācija NATO, kas ir lielākā miera laika militārā savienība pasaules vēsturē, ieslēgušās 14 nācijas ar 384 milj. iedzīvotāju. Tās ideja izsakāma vienā teikumā: komūnistu uzbrukums vienai brīvajai nācijai automatiski nozīmēs uzbrukumu vitām NATO nācijām.

Drīzumā par spīti Kremlim NATO ieslēgsies 15. nācija — Rietumvācija ar savām divīzijām un savu iedzīvotāju miljoniem. Bez šīm 15 nācijām pie NATO netieši pieskaitāmas vēl dažas, kuras cīņā pret Kremli iesaista atsevišķu valstu līgumi un īpašas vienošanās, kā, piem.: Spānija, Francijas Ziemeļafrika un Dienvidslavija. Un tomēr spēku samērs cīņā pret sarkaniem vēl arvienu nevienāds: okupētajā Austrumvācijā vien Pad. Savienībai ir 25 divīzijas, bet sarkaniem satelitiem Eiropā 80 divīziju ar 350 gaisa spēku bāzēm, kamēr NATO tikai 48 divīzijas ar 15.000 vīriem caurmērā katrā, un tikai 160 gaisa spēku bāzu, šajā skaitā neieskaitot ASV bumbvežu bazes no Ziemeļjūras līdz Irānai, kas gan nav pakļautas NATO stābam, bet noteikti piedalīsies brīvās Eiropas aizsardzībā, ja tai Kremlis uzbruktu. No NATO 7 milj. bruņoto vīru 5 britu divīzijas un krietnas 5 amerikāņu divīzijas, atomieročiem apgādātas, stacionētas Rietumvācijā. NATO ietvaros 4000 jūdžu perimetrā uzcelts pret sarkano mēri spēcīgs aizsardzības vairogs. NATO Norvēģijā stacionētas 2/3 divīzijas un 10 gaisa spēku bažu, Dānijā 1 divīzija un 7 gaisa spēku bazes. Beneluksa zemēs (Beļģijā, Holandē un Luksemburgā) 4 1/3 div. un 28 bazes, Vācijā 15 divīziju un 34 bazes (drīzumā šo skaitu pavairos jaunās vācu divīzijas), Francijā 1 div. un 45 bazes, Italija 21 gaisa spēku baze(bez tam Neapolē stacionēta ASV 6-tā kara flote), Portugalē 1 baze, Turcijā 12 div. un 9 bazes. ASV bumbvežu bazes atrodas Anglijā, Spānijā, Saudarabijā, Grīnlandē, Labradorā, Ņufaundlendā un Ajaskā. No arktiskās joslas, kur Norvēģijai piederošās salās vēl steigā cel jaunus lidlaukus, līdz Balikezijas lidlaukiem Turcijā NATO pakļautie bumbveži modri pacelsies padebešos ar nāvīgu kravu pret Padomju, tiklīdz radari vēstīs par Kremļa iebrukumu brīvajā Eiropā. Starp šīm visattālākām aviācijas bazēm atrodas sabiedroto apbruņotas armijas un jūras spēki. NATO jūras spēki koordinēti 3 galvenos starptautiskos komandpunktos: — „Saclant" (Atlantijas konvoja stābs, Omahā), „Chancom" (Lamanšas kanāla stābs, Anglijā) un „Saceur" (Vidusjūras un Eiropas flotes, Francijā).

NATO virspavēlniecībai pakļautie modernie dzeti, lidojot ar 500 j. st., ielenkuši Kremli no visām debess pusēm. Bumbveži, kas pacelsies tālu ziemeļos no Thulas, pāri Franča Jozefa zemei Krasnojarsku un Staļinsku sasniegs 6 1/2 stundās, Staļinsku no Okinavas arī sasniegs 6 st. 15 min., Sverdlovsku no Irānas sasniegs 2 stundās, Ļeningradu no Leduszemes bazēm bumbveži sasniegs 3 ar pus stundās, bet, lidojot tikai 45 min ilgāk, — arī Maskavu. Maskavu bumbveži, kas izlidotu no Saudi Arabijas bazēm, sasniegtu 4 st. 30 min., no Marokas lidlaukiem 5 st., no Maltas lidlaukiem pāri Ķijevai 4 st., bet ASV bumbveži, kas pacelšos no savām bazēm britu salās, Maskavu sasniegtu jau 3 stundās 45 minūtēs. Pamazām, bet noteikti, brīvajā pasaulē top spēks, kas Kremlim liks būt visai uzmanīgam un apdomīgam. kk.

STREIKOTĀJU ŠKAITS ANGLIJĀ PIEAUG

Londonā. Simpatizējot Londonas ostas strādnieku divu nedēļu ilgajam streikam, darbu pārtraukuši visi Temzas upes velkoņi, tā palielinot darba pārtraukušo skaitu līdz 30.000. No Londonas Streika vilnis sāk pārsviesties arī uz citām Anglijas lielākām ostas pilsētām. Liverpules ostā darbu pārtraukuši 17500 strādnieki un sagaida, ka streikotājiem piebiedrosies arī Saushamptonas ostas vīri.

Londonā vienlaicīgi ar ostas strādnieku tūkstošiem streiko arī autobusu apkalpes, radot chaosu miljonu pilsētas transporta sistēmā.

Tā kā streika beigas vēl nav paredzamas, tad valdība, lai izvairītos no pārāk smagiem zaudējumiem, kuģu izkraušanai paredzējusi norīkot 15.000 karavīru.

KAUT 1 DOLARU!

DV valdes ASV sēde 9. oktobrī bija galvenokārt veltīta aprūpes jautājumiem. Tajā nolēma ar š. g. 15. oktobri visu ASV mērogā uzsākt Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akciju trūkumcietējiem, ar aicinājumu ikvienam tautietim ziedot kaut vienu dolaru.

Zinot aprūpes nediskutējami lielo nepieciešamību, DV ASV šogad uzsāks plašāko, kā jebkuru gadu ziedojumu vākšanas akciju, katrai DV nodaļai griežoties tieši vai ar aicinājumu pie ikviena tai zināma tautieša. Tāpat šīs akcijas ietvaros valde lūdz atbalstīt DV rīkotos bazārus, palīdzības dienas un citus sarīkojumus aprūpes mērķiem.

Tautieši, kuru īuvumā nebūtu DV apvienību, kopu vai pilnvaroto, savu ziedojumu var sūtīt tieši DV valdei ASV uz adresi: LAB Daugavas Vanagi 31-43 Steinway Street, Long Island City 3, N.Y.

KAUT VIENU DOLARU!

Tito neatgriezīsies pie Maskavas

Belgradē. — Dienvidslavijas prezidents maršals Tito kādā intervijā izteicās, ka Dienvidslavija nekad nav domājusi atgriezties pie Maskavas dominētā sovjetu bloka, no kā tā atšķīrās 1948. gadā. „Ārzemju prese maldās, domādama, ka Tito no jauna gatavojās pieslieties Maskavai", sacīja Dienvidslavijas prezidents, uzsvērdams savas valsts pašreiz ciešās saites ar Rietumiem. Tito deklarēja, ka Dienvidslavija savā nostājā nekad nemainīsies.

Dienvidslavija, neatkarīga komūnistu valsts, kopš atšķelšanās no Maskavas 1948. gadā nekad ar pēdējo nav sevišķi labi satikusi, kaut arī prezidents Tito ir vairākkārt izteicis vēlēšanos panākt atteksmju „normālizēšanu" Dienvidslavijas un komūnistu bloka starpā.

Pašā pēdējā laikā kaut kas tamlīdzīgs ir arī noticis, jo abu valstu starpā panākts pagaidu tirdzniecības nolīgums, un Padomju Savienība solījusies atbrīvot Dienvidslavijas kadetus, kuŗi 1948. gadā atradās Maskavas Suvorova kara skolā un kuŗus krievi pēc tam bija atteikušies atbrīvot. Cik zināms, Padomju Savienībā „iesalušo" dienvidslavu kadetu skaits pārsniedz 200.

Meklējot attieksmju normālizēšanu ar komūnistu bloku un jo sevišķi Padomju Savienību, Tito tai pašā laikā turpina arī sadarboties ar Rietumu sabiedrotajiem. To Dienvidslavija vislabāk pierādīja pagājušā vasarā, parakstot savstarpējas militārās palīdzības līgumu ar Turciju un Grieķiju.

Savā pagājušās sestdienas intervijā maršals Tito sacīja, ka, lai gan Dienvidslavija nekādā gadījumā neatgriezīsies pie Maskavas, būtu pārsteidzīgi noraidīt konstruktīvus austrumu piedāvājumus. Tas nekādā gadījumā nepalīdzētu miera nostabilizēšanai — līdz šim Dienvidslavija ir darījusi visu, lai to panāktu. „Mēs nekad nemainīsim savu pašreizējo stāvokli, ko mēs esam izcīnījuši — neatkarīgu valsti ar pilnīgi neatkarīgu ārpolitiku," savas intervijas beigās sacīja maršals Tito.

VIESUĻVĒTRAS HĒZELES POSTĪJUMI TORONTO PLAŠĀKĀ APKĀRTNĒ

Naktī no 15. uz 16. oktobri Toronto pilsētai brāza pāri vēl nepiedzīvota viesuļvētra, nodarot milzīgus materiālus zaudējumus. Galu dabūjuši 54 un bez pajumtes palikuši 1500 cilvēku. Materiālie zaudējumi pārsniedz 100 milj. dolaru.

Toronto. — Pirms apmēram divām nedēļām Karaibu jūrā izveidojās viesuļvētra „Hēzele," kas, izgāzdama savas pirmās dusmas pret Haiti un 40 personas nogalinājusi, pagriezās pret Savienoto Valstu piekrasti. Vairākas dienas izlūklidmašīnām neizdevās noskaidrot Hēzeles ceļa mērķi — kaprisā amazone varēja tikpat labi doties jūras kā sauszemes virzienā. Hēzele izvēlējās pēdējo un pagājušās piektdienas rītā Karolainas piekraste piedzīvoja iznīcinošu viesuļvētru, kas ar 130 jūdzēm ātruma stundā drāzās pāri uz Kanadu. Diennakti ilgas un ārkārtīgi spēcīgas lietus gāzes nokrišņu daudzumam sasniedzot 7 collas, pārplūdināja strautus un upes, atstājot tūkstošiem bezpajumnieku Pensilvēnijā, rietumu Ņujorkas valstī un Ontario. Ceļodama cauri deviņām AS valstīm un Ontario provincei, Kanadā Hēzele atstāja aiz sevis neiedomājamu postāžu. Kanadā un Sav. Valstīs viesuļvētrā nogalinātas vairāk kā 100 personu, kamēr materiālie zaudējumi sasniedz astronomiskus skaitļus.

AUTOSATIKSME AR „ĀRPASAULI" PĀRTRAUKTA

Par Toronto apkārtnē nodarītiem zaudējumiem pilnīgu ziņu vēl trūkst. Zināms ir tik daudz, ka spēcīgās lietus gāzes pārplūdinājušas Donas un Hamberas upes, kas savukārt applūdinājušas plašus rajonus Toronto pievārtē. Autosatiksme starp Toronto un „ārpasauli" gandrīz pilnīgi pārtraukta, izskaloto tiltu dēļ. Uz laiku bija pārtraukta arī dzelzceļa satiksme. Pēdējā laikā nosusinātais Holandes purvs, kas bija izveidojies par sakņaudzētāju paradīzi, bija pārvērties lielā ezerā, atstājot vismaz 1500 cilvēku bez pajumtes. Vairākos gadījumos automašīnas iepūstas pārplūdušajās upēs, prasot cilvēku dzīvības. Spriežot pēc policijas un Sarkanā Krusta ziņojumiem, Toronto apkārtnē līdz redakcijas slēgšanai saņemta informācija par vismaz 54 noslīkšanas gadījumiem. Tā kā par vairākiem tiešu ziņu vēl trūkst, tad jādomā, ka upuru skaits pieaugs. Sav. Valstīs tā pati Hēzele nogalināja 72 cilvēkus, nodarot smagus materiālos zaudējumus.

VIESUĻVĒTRAS PRASĪJUSAS TŪKSTOŠIEM CILVĒKU DZĪVĪBU

Amerikas kontinentā viesuļvētras veido dabas katastrofu kodolu, smagāk piemeklētos gados prasīdamas tūkstošiem cilvēku dzīvību. Tā, piemēram, 1893. gada augustā Atlantijas dienvidus piekrastē viesuļvētrā dabūja galu 2000 cilvēku. Tā paša gada oktobrī Luisianas — Misisipi viesuļvētra prasīja 1800 upuru.

1900. gada septembrī Galvestonas viesuļvētrā un tās radītā milzu paisuma vilnī galu dabūja 6000 cilvēku, kamēr kādā Floridas viesuļvētrā 1928. gadā septembrī bojā gājušo skaits sasniedza 1800.

Pēdējos gados, ar labāk izveidotu un modernizētu brīdinājumu sistēmu cilvēku zaudējumi vairs nav tik lieli vai, pareizāk sakot, nebija tik lieli. Šogad viesuļvētras nogalināto skaits ir atkal strauji audzis, un pēdējās dekādes viesuļvētru statistikā 1954. gads ieņems pirmo vietu. Šīgada spēcīgākās viesuļvētras Karola un Edna prasīja vairāk kā 100 cilvēku dzīvību, nodarot materiālos zaudējumus 500 milj. dolaru apmēros. Pagājušās nedēļas viesuļvētra Hēzele nogalināja vairāk kā 100 cilvēku, kamēr materiālos zaudējumus Kanada vien rēķina uz 100 milj. dolaru; Sav. Valstīs zaudējumi sasniedz 400 milj. dolaru.

ARĪ LATVIEŠI CIETUŠI

Cietušo rajonos dzīvo arī samērā daudz latviešu, bet šķiet, ka nopietni cietušo un zudušo viņu vidū nav. Kādam latvietim no savas mājas bija jāaizbrauc laivā, bet māja, atskaitot pieplūdināto pagrabu, tomēr nav cietusi. Kādam citam latvietim sieva bijusi Vestonā ciemos, un vīrs tikai ar grūtībām svētdienas pēcpusdienā paspēja noskaidrot, ka viņa ir sveika un vesela. Cietušo rajonu iedzīvotāji brīdināti nedzert nevārītu ūdeni un viņus potē pret saslimšanu. Toronto latviešu draudžu mācītāji A. Čops un A. Lūsis bija noraizējušies par saviem draudžu lauku īpašumiem. Noskaidrojies, ka tomēr visumā ne Saulainē, ne arī Sidrabenē nekāda nelaime nav notikusi, atskaitot tikai to, ka Saulainē naktī upe izkāpusi no krastiem, sasniedzot koka dzīvojamo māju, noslīcinot pusi no pārvaldnieka 600 vistām, kuŗas tas nav vairs varējis izglābt. Arī Sidrabenē ūdens pārsniedzis pavasara palus, bet ne tilts, nedz arī dejas grīda nav cietusi, tāpat kārtībā arī vasaras mājiņas. Drāmatiskus skatus redzējuši latviešu mākslinieki K. Brante, A. Kellijs un A. Okolo-Kulaks, kas ar vilcienu iebrauca Toronto sestdienas rītā no Ņujorkas. Visur rēgojies ūdens, applūdinātas saimniecības, ūdens apņemti lopi utt.

Neitrālais Nēru atkal ceļo

Noskaidros „neirālā bloka" attieksmes ar sarkano Ķīnu

Neitrālās Indijas ministru prezidents Nēru, kas tikai vēl pagājušā nedēļā ziņoja, ka gatavojas atkāpties no Indijas ministru prezidenta amata, devies garākā Āzijas braucienā, apmeklējot Rangūnu, Hanoju un savu ceļojumu beidzot ar divu nedēļu ilgu viesošanos pie komūnistu Ķīnas ministru prezidenta un ārlietu ministraČu En-Laja Pekingā.

Rangūnā. Pagājušo svētdien Burmas galvaspilsētā Rangūnā ieradās Indijas ministru prezidents Nēru, lai pārrunātu tā saukto „neitrālistu bloka" tālākas attieksmes ar komūnistu Ķīnu. Rangūnā Nēru sastapās ar Burmas ministru prezidentu U Nu, kuŗa neitrālā nostāja izskatās vairāk pēc bailēm no komūnistu Ķīnas nekā pēc miera pilniem nolūkiem.

Pēc īsas uzturēšanās Rangūnā Indijas ministru prezidents devās uz nesen komūnistu rokās pārgājušo Ziemeļvietnamas galvaspilsētu Hanoju, kur paredzēta viņa pirmā sastapšanās ar vietminiešu komūnistu vadoni Ho Či Minu. No Hanojas Nēru paredzējis doties tālāk uz komūnistu Ķīnu, kur divas nedēļas viņš būs ministru prezidenta un ārlietu ministraČu En Laja viesis. Pirms došanās savā Āzijas ceļojumā Indijas ministru prezidents Kalkutā izteicās, ka viņa sarunām ar komūnistu Ķīnas ministru prezidentu varot būt „vēsturiska nozīme". Pats Nēru savu braucienu uz Pekingu unČu En Laja viesošanos Indijā (Ču En Lajs viesojās pie Indijas ministru prezidenta Nēru atceļā no Ženēvas ārlietu ministru konferences jūlija mēnesī) ieskata ne tikai par šī gada, bet par veselas dekādes svarīgākiem notikumiem, „kur viss pārējais ir tikai neievērojams sīkums".

ROBERTSONS ATGRIEZIES VAŠINGTONĀ

ASV valsts sekretāra palīgs Robertsons atstājis Formozu. Presei pārstāvjiem viņš paskaidrojis, ka ar Čanu apsprieduši dažādus jautājumus par vispārējo stāvokli Tālajos Austrumos.

Kādā laikrakstā Robertsona misija Formozā nosaukta par „Jalū jauno taktiku" — atgādinājums par aizliegumu bombardēt objektus aiz Jalū upes Korejas kara laikā.

Čikāgas latviešu teātŗa darbinieku sanāksmes dalībnieki. 1. r. sēd no kr.: režisors K. Dzelde, V. Hermanis un Z. Avotiņa, administrātors O. Krolls, Dr. E. Vilipa, rež. M. Ubāns. 2. r.: A. un R. Hincenbergas, S. Borgiela, V. Dzelme, I. Sloka, V. Vītoliņš (apgaismotājs), E. Gulbe, J. Espe, E. Dzelme, J. Cedriņš (drāmaturgs), E. Gensbigele, V. Vilips, A. Osis, A. Eikenne un I. Dumpis. Foto A. Mellupa

BASKETBOLA UN VOLEJBOLA SEZONAS ATKLĀŠANAS SARĪKOJUMS MONTREĀLĀ

Sestdien, 23. oktobrī plkst. 6 vakarā MLSK rīko basketbola un volejbola sezonas atklāšanas sarīkojumu Starptautiskā YMCA, 5550 Park Ave. MLSK sieviešu un vīriešu komandas sacentīsies volejbolā un basketbolā ar Montreālas igaunu sp. klubu. Pēc sacīkstēm YMCAs augšējā zālē sportistu rudens balle.

Visi sporta draugi laipni ielūgti! MLSK

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRINBERGS

ĢIMENES LOMA AUDZINĀŠANĀ
UN ASIMILĀCIJAS DRAUDI

P. Dreimanis

Bērns parasti aug un attīstās ģimenē vecāku un citu tuvinieku ietekmē. Daudzu lielo personību biografijas norāda uz ģimenes lomu viņu vispārējā attīstībā un arī specialitātes izvēlē, viena vai vairāku ģimenes locekļu ietekmēts, bērns sāk interesēties par kādu kultūras nozari, kurā vēlāk viņam ir lieli panākumi. Bet ģimene pirmām kārtām ir dabiskā vide bērnu nacionālai attīstībai, ko veicina arī visi tās locekļi, tikai katrs ar savādu pieeju savām jaunajām atvasēm.

Galvenais audzinātājs ģimenē ar retiem izņēmumiem ir māte. Viņas attieksmes pret bērniem ir sevišķi sirsnīgas, labvēligas, rūpju pilnas. Mātes izturēšanās pret bērniem ir simpatisko jūtu apgarota, ko arī bērni sajūt, sevi paglabā un cenšas atdarināt savās attieksmēs pret vecāklem, citiem tuviniekiem, dzīvniekiem un lellēm. Pie patversmju bērniem šī sirsnība un maigums retāk vērojami.

Mātes pārdzīvojumu izteiksmes veidi, īpaši valoda ir mantojums no viņas vecākiem un vispāri senčiem. Šie izteiksmes veidi ir veidojušies noteiktā dabiski sabiedriskā vidē un vēsturiskos apstākļos Tautas paražās un tikumos meklējamas to saknes. Tāpēc mātes pārdzīvojumiem un to izteiksmes veidiem ir nacionāls raksturs. Bērni to manto un pārņem no mātes, nemanot ieaugot viņas tautas tradiciju gultnē. Tā kā minētie mātes pārdzīvojumi ir emocionālas dabas, tad tie sevišķi ietekmē bērnus un dziļi iespiežas viņu dvēselē.

Tēvam ar viņa pēcnācējiem to agrā bērnībā ir retāka saskare nekā mātei. Tomēr arī viņa attieksmes pret tiem ir simpatisko jūtu apgarotas un savos pamatos nacionālas ar intellektuālu nokrāsu. Bērniem paaugoties tēvam tā jāpastiprina, visvairāk tad, kad viņi sāk interesēties par lietu būtību un bieži jautā — kāpēc? Tad tēvs un māte kļūst par savu bērnu pirmajiem skolotājiem, kam jāliek pamati viņu intellektuālismam. Tas saistīts ar bērnu iepriekšējiem pārdzīvojumiem, kā sākarā ar dziesmām un pasakām, tā arī tiešiem vērojumiem. Visu to viņam paskaidrojot mātes valodā un illustrējot ar piemēriem un uzskates līdzekļiem, vecāki bērnu pārdzīvojumos ienes skaidrību, ar ko viņa psichiskās norises iegūst tādu intensitāti, ka viņi bieži iesaucas — es to gribu izdarīt, es gribu tur aiziet, es gribu to redzēt. Tas norāda, ka viņu norisēs ir arī vēlēšanās un griba darboties. Tā ir sevišķi vērtīga — bērnam ir mērķi, kuŗus viņš vēlas sasniegt, kam vecāku ietekmē var arī būt nacionāls raksturs. Ar norādītiem pārdzīvojumiem bērni lēnām, pamazām sāk piebiedroties tautiešu saimei.

Latviešu ģimenē parasti ietilpst arī vecmāmiņa un vectētiņš. Viņiem, protams, ir mazāka ietekme uz bērniem nekā vecākiem. Tomēr arī viņu lomu nacionālā audzināšanā nevar noliegt. Vecāmiņa un vectētiņš ir tautas tradiciju glabātāji un sargi. Kā tas parasts, vecuma dienās cilvēks mīl kavēties atmiņās par savu bērnību un citiem par to stāstīt. Mazbērni labpaāt klausās, ko vecmāmiņa un vectētiņš bērnībā ir piedzīvojuši. Šie stāsti iepazīstina mazbērnus ar dabu un dzīvi dzimtenē, papildinot vecāku ietekmi ar jauniem datiem un trimdas bērnus pamdinout interesēties par Latviju.

Minētiem nacionālās audzināšanas faktoriem jāpievieno visa vide un viss sadzīves veids ģimenē, kā arī bērnu vecākie brāļi un māsas. Tā miniatūrā ir latviska sabiedrība, kuŗā ieaugot, bērns iekļaujas arī savu vecāku tautā. Trimdas apstākļos apļūkotās iespējas grūti realizējamas. Tomēr pie labas gribas un tai atbilstošās rīcības ģimenes ar savu izturēšanos pret bērniem un sadzīves veidu var zināmā mērā atturēt viņus no asimilēšanās.

Eduardu Rutki un Otiliju Jumi, dzim. Ansons, 9. oktobrī viņu dzīves vietā Toronto salaulāja māc. A. Gaudiņš.

Foto A. Jānītis

PASKAIDROJUMS

Grāmatu izdevējs Ed. Dobelis „Latvju Grāmata" sludina manu romānu „Pie Azandas upes", kuŗš būšot dabūjams visās „korektajās" grāmatnīcās, bet es paskaidroju sabiedrībai, ka līgums ar Ed. Dobeli par šī romāna izdošanu ir lauzts izdevēja vainas dēļ un viņam nav tiesības šo romānu izdot un publicēt. Man pagaidām nav zināms, vai šī grāmata ir jau nodrukāta, bet ja tas izrādīsies patiesība, tad es nekavējoties ierosināšu lietu tiesā par autora tiesību pārkāpšanu.

Aida Niedra

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos visām organizācijām un tautiešiem, kas mani apsveikuši 75 gadu mūža atcerē.

P. Dreimanis

MONTREĀLAS NODAĻAS PILNSAPULCE

DV Montreālas nod. valde š. g. 24. oktobrī, pl. 12,00, 1220 Mountain Str. (skolas telpās) sasauc pilnsapulci. Darba kārtībā: Iepr. protokola nolasīšana, valdes ziņojumi, CV pr-ka vēlēšanas, DV Montreālas nod. jaunas valdes vēlēšanas, Revīzijas komisijas un dāmu kopas pr-ces vēlēšanas, dažādi jautājumi.

Ja minētā laikā statūtos paredzētais biedru skaits nebūs ieradies, sapulce būs pilntiesīga turpat pl. 12,30 pie katra ieradušos biedru skaita.

„Mēs arī esam latvieši, bet ne gluži tādi kā jūs"

Apciemojums Illinoijas latviešu palīdzības biedrībā Čikāgā

Pirmais, ko es satieku, iegājis biedrības telpās — 1645 N. Cicero Ave, ir Freds Liliēns, kādreizējais Iecavas un Vidrižu skolotājs, kuŗš ieceļojis ASV pēc 1905. g. revolūcijas.

Viņš mani iepazīstina ar biedrības prezidentu Kārli Valteri. Viņiem priekšā „lielā diena" — mēneša sapulce un referāts par 1905. gadu, un es pasteidzos izmantot laiku, kamēr vēl sapulce nav sākusies, lai ievāktu ziņas par biedrību un tās vadītāju.

1897. gadā nodibināta Illinoijas latviešu biedrība, bet 1898. gadā — Čikāgas latviešu palīdzības b-ba. 1908. gadā tās abas apvienojušās ar nosaukumu — Illinoijas latviešu palīdzības biedrība. Pirmais prezidents bijis kāds Auns, tam sekojis Dr. Kasaks, bet tas bijis stipri atturīgs un par prezidentu ticis Vecarājs. Tad bijis Jēkabs Kalniņš, kuŗš pēc 1. pasaules kara atgriezies Latvijā, bet tagad atkal viņš esot Čikāgā un nodarbojoties kā advokāts. K. Valters pats ieceļojis ASV 1910. gadā un atceras labi to laiku, kad Čikāgā dzīvojis sūtnis V. Salnājs, kuŗam viņš palīdzējis ar dolariem nokļūt Sibirijā, no kurienes viņš kopā ar Imantas pulku atgriezies Latvijā. 1. pas. kara laikā Čikāgā dzīvojuši 4—500 latviešu, bijusi tikai viena biedrība, saskaņa tautiešu starpā bijusi laba.

— Un tagad? jautāju prezidentam.

— Tagad mūs neuzņem Čikāgas latviešu organizāciju apvienībā.

— Savādi gan... Esmu tomēr lasījis laikrakstos, ka jūsu biedrība esot uzņemta Amerikas latviešu apvienībā, un šodien esmu ieradies, lai noklausītos, kādu lēmumu jūs pieņemsit jautājumā par galvojumu došanu mūsu Vācijā palikušajiem tautiešiem, saskaņā ar ALAs izstrādāto programmu.

— Jā, mūsu biedrība ALAā ir uzņemta, un mēs šodien lemsim par galvojumiem, bet organizāciju apvienība mūs neatzīst.

— Kādēļ tā?

— Tādēļ, ka mēs neesot kristīgi nacionāli noskaņoti.

— Vai tā ir?

— Nekādi nacionālisti jau mēs nevaram būt, ja esam dažādās šejienes organizācijās.

— Tur — jā, bet latviešu sabiedrībā?

— Šeit, latviešu biedrībā, kamēr runājam latviski, tikmēr esam latvieši, bet ne gluži tādi, kā jūs, jo esam ASV pavalstnieki.

Prezidents K. Valters latviski runā tik skaidri un saprotami, it kā viņš tikai vakar būtu atbraucis no Latvijas.

— Kādi ir jūsu biedrības mērķi?

— Sarīkojumi, jautājumu izskaidrošanas, vispārīgas izglītības veicināšana biedriem ar brīvprātīgiem ziedojumiem. Mēs gribam sadarboties ar visiem tautiešiem.

— Cik jums pavisam biedru?

— 139, no tiem 70 proc. „veclatviešu", 30 proc. „jaunlatviešu."

— Cik lielas ir biedru mēnešmaksas?

— Piecdesmit centu no personas. Bezdarba vai slimības gadījumā katrs biedrs saņem 7 dolari nedēļā pabalstu. Mirušā piederīgie saņem 100 dol. gadā.

— Vai jums pieder arī kādi īpašumi?

— Nē, tādu mums nav, paši mitināmies īrētās telpās. Bet bankā gan mums ir 6000 dolaru.

K. Valters ir no Džūkstes Lanceniekiem, Dobeles apriņķī. Dzimteni apciemot viņš bijis 1925. gadā, uzturējies Latvijā 6 mēnešus, apceļojis to, meklējis kādu vietu, kas viņam iepatiktos, bet... salīdzinot ar ASV, tur viss licies nabadzīgs, un viņš atgriezies Čikāgā.

Sākas sapulce un tajā starp citu, nolemj dot galvojumus 2 latviešu ģimenēm, vienai Vācijā, otrai Zviedrijā.

Tad sapulces dalībnieki, kuŗu ir skaitā ap 25, sēžas pie klātiem galdiem, un biedrības sekretārs nolasa to biedru vārdus, kam šai mēnesī dzimšanas dienas. Viņiem par godu nodzied „Happy birthday to you" un vienu latviešu dziesmu. Tad visiem jubilāriem vajag ko pateikt. Visi, izņemot vienu dāmu, runāja latviski. Pēc tam sākas stāstīšana, kā kuŗš pavadījis atvaļinājumu...

Referātu par tematu „1905. gads atmiņās un pārdomās" lasīja Čikāgas latviešu skolas priekšnieks H. Kreicers. Viņš pats kā 10 g. vecēns dzīvojis visiem tā laika notikumiem līdzi, bijis visur klāt, kādēļ referāts iznāca interesants, dzīvā tēlojumā. Referenta stāstījums aptvēra Ērgļu, Vecpiebalgas un Kalsnavas novadus.

Baznīcā, dievkalpojuma laikā, ielidojis balodis ar sarkanu lentu pie astes, mācītājam Kēleram „sociālisti" likuši nest demonstrācijas gājienā sarkano karogu, ko viņš arī darījis, Orlova soda ekspedīcijas pulkvedis Maslovs pasludinājis 6 revolūcionāriem piespriesto augstāko soda mēru, pēc kam noņēmis cepuri un aizmetis sev priekšā krustu. Vai „melnā sotņa" arī tur darbojusies, vai par to tikai klīdušas baumas, — to gan nevarēja skaidri saprast, bet kādi kara gājieni tais novados rīkoti, salmu kaudzes un muižu šķūņi dedzināti, lai no muižām izkvēpinātu karaspēku, kas arī izdevies. Kādi slepeni dedzinātāji pielaiduši uguni rijai tais mājās, kur pusaudži, starp tiem arī H. Kreicers, dziedājuši...

Tuvināšanās mūsu agrāk iecelojušiem tautiešiem ar šāda rakstura referātiem, varbūt, ir apsveicama, jo kāds tilts pār plaisu jāmet.

Bibliotēkā, ko vada J. Rītiņš, jaunlatvietis, ir ap 800 sējumu.

S. C.

KANADĀ

MONTREĀLA

Darba apstākļu dēļ no Montreālas uz Toronto ar ģimeni pārcēlies A. Kivlenieks. Apdāvinātais dziedonis ar savām dziesmām kuplinājis daudzus laicīgus sarīkojumus un dievkalpojumus. Bijis arī vairākkārtējs katoļu draudzes valdes loceklis, revizijas komisijas loceklis un korespondents par draudzes dzīvi. Aizvadot savu centīgo un apzinīgo draudzes locekli, pārējie draudzes locekļi viņam pasniedza piemiņai grāmatu „Zvaigznes raugās lejup".

Uz Nujorku pārcēlusies A. Znotiņa ģimene. A. Znotiņš vienu gadu bija katoļu draudzes priekšnieks, bet viņa kundze Gaida sarīkojumos un dievkalpojumos bija laba klavieru pavadītāja. Atvadoties katoļu draudze kā mazu atzinību par draudzes labā veikto darbu pasniegusi grāmatu „Divdesmit piektā stunda".

Uz dzīvi Toronto pārcēlusies O. Rakauska, kuŗai lieli nopelni sporta dzīves organizācijas darbā. Viņa bija pazīstama arī kā čakla sabiedriska darbiniece latviešu organizācijās Montreālā. Montreālas Latviešu sporta kluba rīkotajā atvadu vakarā kluba priekšnieks A. Jurgens pateicās O. Rakauskai par viņas pašaizliedzīgo darbu kluba valdē un novēlēja labākās sekmes nākotnē.

DV Montreālas nod. gada svētki un Mārtiņa vakars notiks š. g. 6. novembrī, pl. 7,30 p. p., CNR kluba telpās 694 Cathcart Str. (iela atrodas starp Ītonu un CNR dzelzceļa staciju). Valde laipni lūdz visus apmeklēt šo vakaru.

Māc. A. Gaudiņš kristījis Elgu, Ritu Gemstu, Gunāra un Līvijas meitu.

Prāvests A. Pekšs Montreālas katoļu draudzē kristījis Imantu, Jāni Ābolu, Annas un Miķeļa d.

McGill universitātē inž. zin. fak. studijas uzsācis viens no izcilākiem jaunās paaudzes sportistiem V. Kalniņš.

LONDONĀ, ONT.

Svētdien, 10. oktobrī visas Londonas latviešu organizācijas bija rīkojušas vēst., paidagoga un sab. darbinieka P. Dreimaņa 75 gadu darbības atceri. Bija pulcējušies ap 115 tautiešu ne tikai no Londonas un tās apkārtnes, bet arī no Toronto un Otavas. Bija daudz arī jaunās paaudzes. Par dalībnieku uzņemšanu pie klātiem galdiem bija rūpējušās Londonas organizāciju dāmu komitejas Irmas Epneres vadībā. Jubilāru un viņa dzīves biedreni sagaidīja organizāciju pārstāvji un pasniedza ziedus.

Sanāksmi ar īsu uzrunu atklāja LL Kopas valdes loceklis E. Bite Tad. E. Cauka un I. Zvagule deklamēja dzejoļus un L. Luksts dziedāja latviešu komponistu dziesmas brīvmākslinieces R. Šēferes klavieru pavadījumā. Pēc īsa starpbrīža māc. V. Šēfers iepazīstināja klausītājus ar gavilnieka dzīves gājumu un darbiem, raksturoja viņu un izteica cerības, ka viņš vēl ilgi darbosies. Šai runai sekoja organizāciju apsveikumi — H. Rapa LNAK vārdā kavējās galvenokārt sabiedriskā plāksnē, V. Plampe nesa sveicienu no studentu vienības Līdums Toronto kopas, P. Zvagulis atcerējās gavilnieku paidagoga darbā un apsveica LL Kopas vārdā, paziņodams, ka Kopa sakarā ar šo jubileju ziedo Augustdorfas ģimnazijai $25.00, A. Rutule no sestdienas skolas saimes, V. Pakulis — LL Katoļu kopas, A. Liepiņš — DV Londonas nodaļas, P. Vasariņš — LLK akadēmiskās sekcijas, R. Zacharēvičs — latv. jaunatnes pulcina, Dr. V. Gulēns atcerējās jubileju kā 1. Rīgas pilsētas ģimnazijas skolotāju un E. Ūdris noslēgumā apsveica LL ev.-lut. draudzes pārvaldes vārdā; apsveicēji pasniedza jubilāram un viņa dzīves biedrenei skaistus ziedus, aplokšņes, grāmatas un citas veltes, īpaši no atsevišķu organizāciju valdēm, dāmu komitejām un revīzijas komisijām. Pēc tam E. Bite nolasīja daudz latviešu organizāciju un atsevišķu tautiešu telegrafiskus un rakstveida apsveikumus: konsula V. Tomsona, prof. Fr. Gulbja, archibīskapa pārstāvja prāvesta A. Skrodeļa, māc. A. Lūša, prof. P. Starca L. akadem. māc. spēku apvienības vārdā, Olg. Liepiņš — LPB centr. valdes, Dr. phil. H. Tichovskis — LPB Kanadas kopas, E. Aula — ASV Līduma saimes, LUVS Kanadas kopas, Ed. Avota — konkordijas Voldemārijas un citu.

Gavilnieks pateicās apsveicējiem un pastāstīja par savu bērnību, skolas gaitām un dažiem piedzīvojumiem darbā. Pēc tam sanāksmes dalībnieki vēl ilgi kavējās pārrunās.

AD.

No kr.: prezidents K. Valters. Pie galda sēž Millija Adama un Millija Graša

JŪSU MĀJA DEG!

Ik gadus 5500 amerikāņu degošās mājās iet bojā; gandrīz puse no tiem ir bērni. Puse no visām ēkām, kas deg, ir dzīvojamās mājas. Ugunsgrēku cēloņi ir: smēķēšana un sērkociņi, nepareiza elektrības lietošana, bojāta apkure, vieglprātīga rīkošanās ar degošiem šķidrumiem, bojāti skursteņi, bērnu spēlēšanās ar sērkociņiem, dzirksteles uz jumta u. c.

Noglabājot sērkociņus no bērniem un aicinot pieaugušos uzmanities ar smēķēšanu (nekad nesmēķēt gultā!), jūs varat novērst uguns izcelšanos. Nebāziet naglas, drātis un penijus elektrisko korķu vietā un nelietojiet vairāk kā 15 amp. korķus, un jūs padarīsit savu māju daudz drošāku. Elektriskie pagarinājuma vadi ir arī neuzticami kalpi. Kaut arī uguns izslēgta, šie vadi ir pilni ar elektrību, kas īssavienojuma gadījumā var uzliesmot, tāpat arī tad, kad mājas īpašnieks atpūšas vai aizgājis pastaigāties. Apkures ierīci ir ieteicams iztīrīt un pārbaudīt ik gadus, un protams, nav prātīgi turēt mājās benzīnu vai petroleju, vai kādu citu uzliesmojošu šķidrumu lielākos daudzumos. Vecas avīzes un lupatas arīdzan veicina uguns briesmas.

Atkarā no šejienes māju konstrukcijas uguns, kas kaut kur uzliesmojusi, izplatās zibens ātrumā. Iekļūstot starpsienās vai starp ārējo mūri un iekšējo apmetumu, uguns izplatās no pagraba līdz jumtam, pirms mājas iedzīvotāji to ir atraduši. Šādu izplatīšanos var novērst, apmetot vai apšujot pagraba griestus ar ugunsdrošu materiālu. Labs nodrošinājums ir arī smagas durvis, kas labi noslēdz pagrabu no apakšējā stāva. Garāžai jābūt nodalītai no mājas ar mūra sienu un durvīm jābūt ugunsdrošām, vismaz no ārpuses.

Pēc avīžu ziņām lielākā tiesa cilvēku nevis sadeg, bet nosmok degošās mājās, jo degšana rada smacējošas un ļoti indīgas gāzes. Tāpēc ieteicams tūliņ meklēt svaigu gaisu. Ja liekas, ka kāda telpa deg, neveriet vaļā durvis, bet aptaustiet vai durvis ir karstas. Ja tās ir karstas, aizbarikādējiet tās ar mēbelēm un matračiem (slapjiem, ja iespējams), lai aizturētu dūmus un indīgās gāzes. Ja esat uguns ielenkts, rāpojiet uz ceļiem, jo gaiss apakšā ir labāks. Ja izeja jāmeklē pa augšējā stāva logu, neleciet tūliņ lejā, bet, cik ilgi iespējams, turieties ārpusē, kamēr atbrauc ugunsdzēsēji.

Uguns dzēšamais aparāts būtu nepieciešams katrā mājā, bet ir arī jāzina, kā ar to rīkoties. Ne visi uguns dzēšamie aparāti ir augstvērtīgi vai derīgi visāda veida ugunīm, tāpēc prasiet lietpratēja padomu, pirms iegādāšanās. Vislabākais uguns dzēšanas līdzeklis ir šļūtene, tāpēc turiet to vienmēr pieejamā vietā. Bet ir arī vajadzīgs krāns, kuŗam to var pievienot.

Ja jūs dzīvojat lielākā mājā, padomājiet jau tagad, kādā veidā jūs varētu izglābties, ja izceļas uguns un kāpņu telpa ir noblokēta. Protams, pirmais darbs, ja redz, ka uguns nav apdzēšama, ir saukt ugunsdzēsējus. Tāpēc der noskaidrot, kur atrodas tuvākā ugunsdzēsēju signālkaste.

Beidzot daži vārdi par uguns apdrošināšanu. Apdrošināšanas nolūks ir atlīdzināt zaudējumus, kas cēlušies no uguns. Uguns apdrošināšana pretēji, piem., dzīvības apdrošināšanai maksā tikai faktiskos zaudējumus no uguns, neatkarīgi no apdrošināšātās summas, kas reprezentē tikai maksimālos faktiskos zaudējumus. Tāpēc rodas jautājums: par cik lielu summu māju apdrošināt? Šo jautājumu der pārrunāt ar jūsu apdrošināšanas aģentu, kas jums varēs dot vislabākos paskaidrojumus. Pieņem, ka 80 % no mājas cenas ir pietiekams apdrošinājums, pārējais iet par gruntsgabalu, bet katrai mājai ir vēl speciālas īpatnības, kas prasa lielāku vai mazāku apdrošinājumu. Piem., ja māja izīrēta, īpašnieks zaudē īres ienākumus, bet hipotēkas turpinās. Īres ienākumus var apdrošināt ar vienkāršu pielikumu pašreizējai polisei. (Tas nebūt nenozīmē, ka jūsu māja tiks reģistrēta kā īres māja).

Kaut gan hipotēkas īpašnieks pieprasa uguns apdrošināšanu un liek to nokārtot caur savu advokātu, tas nekavē mājas īpašniekam atjaunot apdrošināšanu pēc tam, kad tā notecējusi, pie sava apdrošināšanas aģentā vai tādā sabiedrībā, ko pats izvēlējies.

Beidzot nevajag aizmirst, ka visa jūsu iedzīve var iet bojā ugunī un dūmos. Varbūt, ka jums nekas daudz nepieder, bet to pašu mantu iegāde ir prasījusi ilgu laiku un daudz simtu dolarus. Tās pa lielākai daļai ir mantas, bez kuŗām, nevar iztikt, tāpēc ir gudri apdrošināt pret uguni (un varbūt arī zādzībām) visu iedzīvi. Uguns apdrošināšana maksā tik ļoti maz, ka to ikviens var sev atļauties.

Vald. Bebris

SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

23. oktobrī Sv. Andreja baznīcas zālē DV Hamiltonas nodaļas dramatiskā ansambļa viesizrāde Gleznotājs Otiņš.
24. oktobrī, pl. 6,15 sv. Andreja b-cas zālē M. Vētra lasīs fragmentus no savas jaunās grāmatas Karaļa viesis.
30. oktobrī Mednieku un makšķernieku balle 1330 Bloor St. W.
30. okt. operdzied. Viktora Stota un viņa meitas koncerts. 209 Jameson Ave. Rīko TLB.
31. okt. 62 Claremont ielā Kultūras dienu noslēgumā Kanadā TLB dramatiskais ansamblis uzvedīs R. Blaumaņa Pazudušo dēlu.
5. nov. Columbus zālē Mārtiņu vakars TLB un TLSK.
7. nov. pl. 6 Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars sv. Andreja baznīcas telpās.
12. nov. DV Dāmu komitejas Pārsteigumu vakars.
13. nov. Andreja baznīcas zālē Lilijas Štengeles deklamāciju vakars. Rīko TLB dāmu komiteja.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
5210 VICTORIA AVE, APT. 16
Tel. AT 7798
MONTREĀLĀ, P. Q.

ANGĻU VALODAS KURSI IEBRAUCĒJIEM

Latvieši, kas dzīvo Toronto pievārtē — Adžeksa un Pikeringu apgabalos, var izmantot izdevīgu iespēju, lai papildinātu savas angļu valodas zināšanas bezmaksas angļu valodas kursos, kas notiek katru otrdienu un ceturtdienu no plkst. 7,30—9,30 vakarā Pikeringu ģimnazijas telpās.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KO TAS LAI NOZĪMĒ?

Laikraksti vēsta, ka apspiesto Eiropas tautu pirmā asambleja beigusies. Es negribu runāt par svinīgām deklarācijām un vēl svinīgākiem protestiem, kas asamblejā pieņemtas, resp., ko tā iesniegusi. Tās visas jau sen pazīstamas lietas, un es neredzu starpību, vai piem. Dr. Māsēns svinīgi deklarē Komitejā Eiropas brīvībai vai Eiropas apspiesto tautu asamblejā: kā vienā, tā otrā gadījumā rezultātā ir tikai runas un aprakstīta papīra loksnes, kuŗu nozīme ir jau zināma. Atzīmēšanas vērts gan ir fakts, ka asambleja sākta ar demonstrāciju par koeksistenci ar komūnistu Tito, nepielaižot asamblejā Dienvidslavijas emigrantu pārstāvjus. Tas nozīmē, ka asambleja, kas rezolūcijās protestēja pret domu par brīvās pasaules koeksistenci ar komūnistu virskundzību jebkādā pasaules daļā, pati šo koeksistenci atzīst attiecībā uz komūnistiem Dienvidslavijā. Ir ļoti jāšaubās, vai tautas, kuŗas asambleja teicās pārstāvot, šādu tās rīcību kaut mazākā mērā gribētu akceptēt, ja viņām būtu iespēja par to izteikties. Un tad iemesli, kuŗu dēļ asambleja grib koeksistēt ar Tito. Tie ir tik naīvi, ka jābrīnās, lai nebūtu apgrūtināta vai pat apdraudēta asamblejai sakaru uzņemšana ar ASV un citām draudzīgām valdībām un to delegācijām Apvienotās Nācijās. Asambleja piešķīrusi pasaules politikā sev nozīmi, kuŗas viņai nav un tīši vai netīši ignorē vārda un domu brīvību ASV. Bez tam Tito nav kopējā frontē ar Rietumniekiem pēdējo „skaisto acu" dēļ, bet tādēļ, ka viņa paša intereses to prasa. Jājautā, vai asambleja, kuŗā liedz piedalīšanos 17 miljonu komūnistu apspiestās tautas pārstāvjiem, nav norādījums, ka vīriem, kas tur sēž, galvenais nav vis komūnistu apspiesto tautu atbrīvošana, bet politizēšana apspiesto tautu vārdā iaucot min. tautu vienoto frontī pret apspiedējiem — komūnistiem?

Tp.

MODES KLIEDZIENS VAI NEJAUŠĪBA?

Jūsu laikraksta 9. oktobŗa numurā redzami divu pāru Bostonā jaunsalaulāto foto attēli, kuŗos līgavaiņi redzami visjaunlaicīgākos tērpos ar krūšu kabatu labajā pusē un balto ziedu arī labās puses atrodas kreisā pusē.

Vai tas būtu Bostonas jaunākais modes kliedziens vai fotografa V. Grāvīša jauns paņēmiens fotografēt ar apgrieztu plati?

...ts., N. Y.

ZINI DAUDZ — RUNĀ MAZ

Manis maizes darbs ir saistīts ar vietu, kur nāk un iet daudz ļaužu, kā vietējie, tā iecelotāji, un bieži varu nōklausīties viņu sarunās.

Tas, ko es gribu šeit teikt, ir — par ko viņi runā. Iecelotāju sarunu viela stipri atšķiras no vietējo sarunām. Proti, latvieši aprunā paši savus tautiešus kā sarunās ar vietējiem, tā savējiem. Lietuvieši nav labāki, bet par igauņiem to nevar teikt, tie aizkar citas tautības, bet savējos liek mierā.

Kanadieši mīl runāt ļoti daudz, bet viņiem ir labā īpašība citus neaptraipīt.

Ne vienreiz vien pēc pabeigta darba, kad ieeju savā atpūtas vietā, jautāju sev — vai patiešām vairs godīgu latviešu nav?

Kad es augu, tad man tēvs teica, ja tu nevari par otru labu runāt, — turi muti ciet. Turpretim tagad, ja nevari par otru sliktu teikt, nerunā neko.

Es, varbūt, nebūšu daudz grēkojis, ja teikšu, ka tagadējiem „klaču meistariem" laikam tēvs vai māte nekad nav teikuši, lai nerunā par citiem sliktu, jo tēvs un māte ir moderno laiku cilvēki, kas lauj pilnīgu brīvību saviem mīluļiem. Bet kad nu mīluļiem būs atkal mīluļi, tad jau sen jēdziens — sirds izglītība — būs zudis.

Mans vecaistēvs, kas sācis savas dzīves gaitas pirms simts gadiem, man, mazam zēnam, teica: „Zini daudz, bet runā maz, tad būsi meistars liels virs zemes!"

Vai toreiz tik lieli tālumnieki bija mūsu senči, tā teikdami?

K. Odziņš, Ontario

Koncerti Toronto Meseja zālē

1954.—1955. gada koncertsezonā Toronto Meseja zālē viesosies daudzi internacionāli plaši pazīstami mākslinieki. Pirmdien, 15. novembrī koncertēs viens no mūslaiku labākiem vijolniekiem — Miša Elmans, ceturtdien, 24. februārī pirmo reizi Toronto dzirdēs lielisko Metropolitenas koloratūrsoprānu Liliju Pons, ceturtdien, 10. martā Šopēnu spēlēs pianists Artūrs Rūbinšteins, 31. martā Vīnes zēnu koris dziedās garīgās dziesmas, tautas dziesmas un uzvedīs operetti, bet 19. aprīlī koncerta sezonu noslēgs populārais angļu pianists Solomon. Biļetes, iegādājoties iepriekš, maksā zālē no 13 līdz 8,50 dolariem, balkonā no 13 līdz 10,75 dol., bet galerijā no 8,50 līdz 6,50 dol visai koncertu serijai.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāliem paraksītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putninam 280 Wright Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās
Ziedojumi atbrīvoti no ienākuma nodokļa

PĒC BĒRNU DIEVKALPOJUMA

Niagāras latv. ev.-lut. baznīcas svētdienas skolas saime pēc bērnu Pļaujas svētku dievkalpojuma sv. Jāņa baznīcinā. Nākošie bērnu dievkalpojumi notiks atkal Niagāras pilsētā, jo visiem 20 sv. skolas bērniem nav iespēja nokļūt uz skaisto, bet ļoti tālo baznīciņu. Vidū māc. V. Šēfers. Foto J. Ligers

TRIMDAS

SAULAINAS UN ĒNAS PUSES

SEŠI NĒ PRET VIENU JĀ

Katram no mums, kas domā par tautas drūmo tagadni un grib kaut ko labu darīt brīvības labā, bet it īpaši mūsu politiķiem un sabiedriskiem darbiniekiem būs dziļāki jāpadomā par Gallupa institūta 28. septembra paziņojumu, ka Institūts izdarījis amerikāņu sabiedrībā aptauju par šādu Baltijas valstu atbrīvošanai ārkārtīgi svarīgu jautājumu: „Vai ASV vajadzētu sākt karu ar Padomju Savienību tagad, kamēr vēl esam priekšā ar atomu un ūdeņraža bumbām?" Šis jautājums uzstādīts amerikāņu sabiedrībai sakarā ar to, ka zināma politiku un militāristu grupa Vašingtonā ieteic tūlīt sākt karu ar Kremli, kamēr vēl tas nav par vēlu.

Atbilde ir ļoti iespaidīga — seši nē pret vienu jā. The Christian Science Monitor speciālkorespondents J. Haršs raksta, ka šīs Gallupa aptauias rezultāts radīs vilšanos preventīvā kara aizstāvju vidū, jo reti kad kādā aptaujā par tik strīdīgu jautājumu sabiedriskā doma ir izteikta ar tik lielu vairākumu.

Ja mēs pieņemam, ka Gallupa aptauja kaut aptuveni atspoguļo amerikāņu sabiedriskās domas noskaņojumu preventīvā kara jautājumā, tad mums jāatzīst, ka tas ir sitiens arī Baltijas valstu atbrīvošanai. Tas norāda, ka amerikāņu sabiedriskā doma, gan tīri labi apzinādamās komūnisma briesmas, baidās izšķirties par hamletisko jautājumu: būt karam un tad īstam mieram, vai nebūt ne karam, nedz mieram, nedz labklājībai ne pašiem, nedz citām tautām.

Mēs visi sakām cīnāmies par Latvijas brīvību. Mūsu cīņas lauka svarīgākais sektors tagad ir amerikāņu prese, radio, televīzija, mācības iestādes, organizācijas un pat pilsētu parki un laukumi, kur mēs visiespaidīgāki varam runāt uz pasaules sabiedrisko domu.

Tādēļ neliksim viens otram kāju priekšā cīņā par Latvijas brīvību.

Saturns

MĒS VISI ESAM BIEDRI

Amerikas latviešu dzīvē pēdējā laikā uzpeldējis kāds ierosinājums, kas pelna, lai tam veltītu lielāku ievērību, bet to sevišķi jāņievērš uzmanība tai kritikai, kas šur un tur pacēlusies pret šo ierosinājumu. Lieta grozās ap LNC Čikāgas nodaļas ierosinājumu ievēlēt Amerikas Latviešu apvienības valdi tiešās vēlēšanās, pie kam izteiktas domas, ka vēlēšanās varētu piedalīties visi latvieši, arī tādi, kas nav ALA's biedri. Šī ierosinājuma kritizētāji ir nesaprašanā, kā varot vēlēšanās piedalīties nebiedri.

Bet tas nav nekas neparasts. Šāds princips nav pacelts pirmoreiz. Šāds jautājums ir apspriests visās trimdas zemēs. Dažreiz tas ir atmests un dažreiz tas ir īstenots dzīvē. Piemēri nav tālu jāmeklē. ASV igauņi nesen izdarīja savas centrālās organizācijas vēlēšanas pēc šī principa. Katrs ASV dzīvošais igaunis (pavalstnieks vai rezidents), kas sasniedzis 20 gadu vecumu, bija uzaicināts nodot savu balsi par uzstādītiem kandidātiem. No vēlētāju nepārsiļa nekādu biedru kartīti, nedz arī biedru naudas iemaksu, bet viņam vajadzēja vienīgi dot parakstu, ka viņš ir igaunis, ka viņš sasniedzis prasīto vecumu, ka viņš nav komūnistu atbalstītājs un ka viņš nodod savu balsi tikai vienreiz. Šāda paļāvība uz vēlētāju goda prātu devusi labus rezultātus, un līdz šim nav novērots neviens gadījums kur šī uzticība būtu izmantota launprātīgi.

Liekas, ka igauņu rīcība arī mums varētu noderēt par paraugu. Šāds vēlēšanu veids piešķir centrālai organizācijai pavisam citu svaru. Tā vairs nav tikai lielākā organizācija citu līdzīgu organizāciju starpā, kas rūpējas tikai par saviem biedriem un atbild tikai savu biedru priekšā. ALA's uzdevums ir daudz plašāks. ALA'i jāaizstāv visu ASV latviešu intereses, vienalga, vai tas ir ALA's biedrs vai nē. Mums jāizliet no pieņēmuma, ka katrs latvietis ir ALA's biedrs. Izņēmumi būtu vienīgi tie latvieši, kas simpatizē mūsu tautas ienaidniekiem. Mēs, visi pārējie, kas sevi atzīstam par latviešiem un atbalstām centienus atgūt mūsu tautai brīvību, visi esam biedri un mēs negribam, lai mūs šķirotu biedros un nebiedros.

Merkurs

SĒRU VĒSTS NO LATVIJAS

Šī gada 3. jūnijā Rīgā 90. dzīves gadā miris Nikolajs Makedonskis, Rīgas Aleksandra Nevska baznīcas virspriesteris.

Nelaikis dzimis 1865. gadā kā Galgauskas pareizticīgo draudzes skolas skolotāja dēls. Pirmo izglītību baudījis Galgauskas draudzes skolā, pēc tam iestājies Rīgas garīgajā skolā un 1887. gadā beidzis Rīgas garīgo semināru. Pēc semināra beigšanas strādājis par skolotāju Bērzaunes un Nītaures draudzes skolās. 1898. gadā archibīskaps Agatangels iesvētīja viņu diakona kārtā un iecēla par Tukuma baznīcas mācītāju. 1900. gadā archibīskaps Agatangels viņu iesvētīja par priesteri un pārcēla uz Pirisaras baznīcu Igaunijā. Sākoties Pirmajam pasaules karam, tēvs Nikolajs iestājās armijā kā armijas mācītājs. 1922. g. tēvs Nikolajs pārnāca uz Latviju un iestājās par Rīgas Sarkandaugavas Pestītāja Apskaidrošanas baznīcas priesteri - pārzini. 1944. g., kad bija atbrīvojies Rīgas Aleksandra Nevska baznīcas pārziņa postenis, pārgājis uz Aleksandra Nevska baznīcu, kur kalpoja līdz savai nāves dienai. Tēvs Nikolajs bija no 1944. g. Latvijas pareizticīgo baznīcas pārvaldes priekšsēdis un pēdējā laikā tās goda locekļis. 6 jūnijā notika tēva Nikolaja sēru dievkalpojums Aleksandra Nevska baznīcā uz viņa izvadīšanu bija sanākuši visi Rīgas garīdznieki un ļoti daudzi viņa garīgie bērni, kuru mīlestību tēvs Nikolajs bija ieguvis ar savu sirsnīgo kalpošanu un laipnību.

Viņu apglabāja Rīgas Dievmātes Patvēruma kapos.

Augstpriesteri Kristu, dod svētīgu dusu ar taisniem sava uzticīgā kalpa dvēselei.

M. A.

Kādus ieročus drīkst lietot medībās?

Viena no brīvākām zemēm, medību ieroču iegādes ziņā ir Kanada. Tādēļ arī šai zemē ir daudz vairāk medību ieroču pircēju kā citur. Kaut gan atļaujas iegūšana ir viegla, medniekam tomēr jo sīki jāzina ieroču lietošanas noteikumi. Šeit minēšu tikai tos jautājumus, kuros ir dažāda veida neskaidrības un kas jaunos medniekus dažākārt var novest likumu pārkāpumos. Piemēram, šai zemē ar likumu ir noliegta katra veida medīšana svētdienā.

Šaušanu pēc likuma svētdienā var izdarīt personas, kopas, klubi, kuriem ir savi vai lietošanā nodoti tā saucamie „skeet" un „trap" šaujlauki. Šie šaušanai izbūvētie un citādi nodrošināti laukumi ir pieejami kā grupām, tā arī individuāliem medniekiem, un par šo vietu lietošanu svētdienā sodi nav paredzēti.

Ir dzirdamas domstarpības par skrošu lielumu. Daži nosaka, ka, lūk, piles, zaķus, lapsas utt. nedrīkst šaut ar lielāka izmēra skrotīm kā nr. 4, 5, 6. Citi domā, ka rupjās skrotis, piem., BB nemaz sporta mednieks nedrīkst lietot, utt. Šie uzskati ir nepareizi. Likums atļauj lietot visa lieluma skrotis, bet noliedz putnu medīšanai patronas, kuras satur tikai vienu skroti vai lodi. Turpretim zaķus un lapsas var medīt arī ar lodes bisēm. Ložu ieročus zaķu un lapsu medībās var lietot tikai tai laikā, kas nesakrīt attiecīgā vietā ar stirnu un briežu medīšanas laiku. Šeit ir jo stingrs likums, kas aizliedz katra veida lodes lietošanu putnu medīšanai. Latviešu mednieki ļoti labprāt cenšas iegādāties tā saucamās „dirlling" — trīsstobru bises. Par šiem „drillingiem" sabiedrībā pastāv dalītas domas. Daži paskaidro, ka „drilliņš" ir bīstams un tas jau vairākiem mednieki nopircis un to īpašnieki sodīti. Tā tas nav: šis ierocis ir tikai medību bise, un tā lietošana Kanadā atļauta. Šo bisi lietojot mednieki jāzina, ka putnu šaušanas laikā ložu munīcija nedrīkst atrasties klāt, tāpat ložu patronas nevar būt klāt zaķu un lapsu medībās, tajās vietās, kur tas sakrīt ar briežu, stirnu un c. medīšanas laikiem, bet bises īpašniekam nav klāt atļauja minēto dzīvnieku medīšanai. Kas attiecās uz mazkalibra ložu bisēm, tad tās ir iesakāmas kā sporta ieroči un atļautas zaķu, lapsu medībām, bet noliegtas putnu medībām. Manu prāt, vispareizākais būtu neklausīties, ko katrs stāsta, bet neskaidros jautājumus noskaidrot pie Ontario medību inspektora Boida Provinc. Police iestādē. Nav jāpiemirst, ka dažās vietās pastāv arī citi papildus noteikumi.

J. Treijs, Toronto

Vītauts Kalniņš

LATVIEŠU KULTŪRAS NĀKOTNE

KULTŪRAS KVALITĀTE AIZ DZELZS AIZKARA

Ārējie nosacījumi latviešu kultūras veidošanai dzimtenē un trimdā ir vienādi nelabvēlīgi, kaut arī tiem dažāds raksturs. Ko dzimtenē noslogo noziedzīga vara, to svešumā žņaudz saimnieciskō iespēju šaurums.

Tik ilgi, kamēr mēs kultūras iespējas vērojam netieši, vērojam tās tikai kā ārējo nosacījumu sekas, mums jāsaka, ka ārējo nosacījumu latviešu kultūras attīstībai un jaunradei vairs nav un ka latviešu kultūra šobrīd it kā jau ieiet vēsturē, ieiet tajā kapsētā, kur varmācība un netaisnība aprakušas jau daudzu tautu dzīvās kultūras.

Bet vērot kultūru tikai tās ārējos nosacījumos ir nepareizi. Cilvēka radošie spēki nav ārējo nosacījumu rezultāts un nav arī proporcionāli tiem. Un nekāda vara nevar ielaužties tur, kur garīgie veikumi dzimst, nekāda vara nevar ielaužties cilvēku dvēselēs, ja tās pašas neatveras.

Ārējie nosacījumi skar tikai gara dzīves ārējās izpausmes. Tādēļ apturot uz kādu laiku kultūras izpausmes, kultūra neiznīkst un var pēc atbrīvošanās izpausties ar jaunu spēku. Otrkārt: nekādi ārējie slogi nav bez spraugām.

Tikai spraugas ārējo apstākļu slogā un tikai tas, ka mūsu dvēseles spēki ir lielāki par slodzi, kas tiem uzvelta, mums ļauj runāt par latviešu kultūras turpināšanos un jaunradi. Arī mūsu kultūras nākotnes izredzes tieši saistās ar mūsu pašu izturības un spēka vēl lielāku kāpināšanu un nerimtīgu jaunu spraugu meklēšanu mūsu kultūras attīstību kavētājos apstākļos.

Par spīti visam, latviešu kultūras turpināšana un jaunrade Latvijā nav pilnīgi apstājusies. Dažās nozarēs ir vērtīgi veikumi un citās vismaz atsevišķas dzīvības zīmes. Latviešu valodas kopšanai praksē ir visai smagi šķēršļi, bet valodniecības zinātnē atzīmējami tādi darbi kā lielās latviešu valodas vārdnīcas pabeigšana, latviešu valodas zinātniskās gramatikas pirmais izdevums latviešu valodā un Latvijas vietu vārdu krājuma sagatavošana.

Lai gan folkloras vākšanas un apstrādāšanas metodes ir pilnīgi aplamas, tomēr varam apgalvot, ka folkloristu darbos, starp visu citu, saglabāsies arī derīgs materiāls. Latviešu tautas melodiju publicēšana ir darbs, kam latviešu mūzikas vēsturē būs neatņemama vieta.

Lai gan vēsturniekiem nav nekādas iespējas izteikties citādi kā tikai dialektiskā materiālisma rāmjos, tomēr var domāt, ka vismaz archaioloģiskajos izrakumos būs savākts materiāls, kas paturēs vērtību neatkarīgi no tagad uzspiestā aplamā iztulkojuma.

Arī latviešu literatūras vēsturē ir darbi, kuros sociālistiskā reālisma teorijas dzirnavām izgājis cauri dažs vesels grauds.

Saprotamu apstākļu dēļ mēs te nevaram pieminēt zinātnieku vārdus. Bet viņi var būt pārliecināti, ka visas patiesās vērtības, ko viņi spējuši savos darbos saglabāt, mēs redzam, un ka tās latviešu kultūras vēsturē reiz atradīs īsto vietu.

Tā mums ir daudz apliecinājumu, ka latviešu kultūras darbinieki Latvijā joprojām cīnās par latviešu kultūras uzturēšanu. Viņi cīnās neiedomājami grūtās pozicijās. Tās pašas neizdevīgās pozicijas viņiem dažkārt jāizpērk ar smagu upuri — iestāšanos bolševiku partijā vai tās palīgorganizācijās. Es domāju, ka nav neviena, kam vēl gribētos smieties par tiem partijas klaunu jokiem, ko latviešu gara darbiniekiem dzimtenē uzspiež svešā vara. Un ka mums te būtu vietā tikai apliecināt apbrīnu latviešu zinātniekiem, latviešu rakstniekiem, latviešu skolotājiem un latviešu studentiem, kas ar savām galvām sedz katru garīgās Latvijas zemes pēdu, ko tiem svešinieks tiecas atņemt.

Nākošā rakstā: Mūsu kultūras veikumi trimdā

Kur pieprasāmas stipendijas

Latv. Stud. Centr. Sav. Stip. Fonda valde atgādina, ka bezprocentu atmaksājamas stipendijas pieprasāmas Fonda valdes priekšsēdim A. Mangulim, 135 Chestnut Street, Brookline, Mass. Lūgumam pēc stipendijas pievienojama augstskolas atsauksme par sekmēm mācībās. Stipendijas jāsāk atmaksāt gada laikā pēc studiju beigšanas vai pārtraukšanas.

Fonda valde lūdz Studentu dienu ziedojumu lapas, kas vēl nav atsūtītas atpakaļ, nekavējoties nosūtīt Fonda kasierim R. Dinbergam, 34 Camden Street, Methuen Mass., arī tad, ja ziedojumi nav vākti.

Fonda valde ar pateicību kvitē Studentu dienās ienākušos ziedojumus:

Ziedojumus vākuši:

Māc. Kugrēns, Klīvlendā, Ohaijo $2,25; Dr. H. Bečs, Albertā Kanadā, $2.00; Nujorkas latv. ev. - lut. draudze Nujorkā, N. Y. $10,00; V. Grīnbergs, Nujorkā, N. Y. 16, 00; „Laikā" redakcija Nujorkā, N. Y. $12,00; E. Freivalds, Nujorkā, N. Y. $5,00; Nujorkas stud. biedrība, Nujorkā, N. Y. $6,00; M. Rozentāle Nujorkā, N. Y. $2,00; J. Rūmnieks Bruklīnā, N. Y. $1.00; S. Sobojeva (stud. b.) Sirakūzās N. Y. $18,00; Dr. Kārkliņš Vassaikā, N. Y. $20,00; Tennesijas latv. b-ba Tennesijā, $9,00; Kalamazū stud. b-ba Kalamazū, Mich. $25, 50; Dr. V. Osvalds Šarlotsville, Va. $6,00; V. Vasiļevska, Berkelejā, Kal. $23,50; E. Krūmkalns Blūmingtaunā, Ind. $2,00; Dr. P. Vegers, Kalifornijā $5.00; Sioux Falls latv. biedr. S. Dakotā $10,00; māc. C. Selmers Bostonā, Mass. $3,00; I. Vilde, Bostonā, Mass. $2,00; māc. V. Freimanis, Bostonā, Mass. $10, 75; M. Eferte, Bostonā, Mass. $4, 00; A. Grots, Bostonā, Mass. $1, 00; E. Mangulis Bostonā, Mass. $50,00; Dr. N. Vētra, Bangorā, Mainē $1,00; Filadelfijas stud. biedr. Filadelfijā, Pa. $65,00; B. Dzenīte, Dr. Teksasā $1,00; māc. L. Vārna Des Moines, Iowa $8,00; Latv. stud. pārst. Šveicē $4,55; DV valde Nujorkā, N. Y. $10,00; Prof. Kundziņš (latv. draudze) Sietlā, Vaš. $26,00; Linkolnas stud. biedr. Nebr. $57, 00; māc. Verdze $13,00; J. Veidemanis (stud. biedr.) Horeb, Visk. $12.00; V. Dābols Kalifornijā $3.00 Pitsburgas stud. b-ba Pitsburgā, Pa $14.00.

A. Mangulis

LATVIEŠU ŽURNĀLISTA 50 GADI

Pagājušā mēnesī nepamanīta aiztecēja kaŗavīra un avīznieka Valtera Zirniņa 50 gadi. Viņa vārds latviešu presē redzams jau krietni sen. 1922. g. jubilārs sāk rakstīt Latvim. Vēlāk darbojās Brīvā Zemē, Centra Bālsī, Latvijā, Daugavas Vēstnesī, žurnālos — Aizsargā, Vanagā, Kadetā u. c., kur sniedz rakstus par sabiedrisko dzīvi, jaunatnes audzināšanu, sportu un militāriem jautājumiem. Valters Zirnītis ir arī Latvija Amerikā līdzstrādnieks, sniedz regulārus ziņojumus par tautiešu dzīvi ASV.

Bet viņa raksti atrodami arī citos trimdas preses izdevumos, gandrīz vai ikvienā kontinenta avīzē, kur viņš dokumentē latviešu sadzīves chroniku svešumā.

Jubilārs jāpiemin arī no citas puses — kā patriots un kaŗavīrs. 1927. g. beidzis Latvijas kaŗa skolu, dienējis 10. Aizputes kājnieku pulkā. 1941. g. kļuva par partizāni un apkaŗoja sarkanarmijas atliekas. Cīnījās pret sarkaniem grenadieru pulkā Rīgā, kur bija rotas un arī bataljona komnadieris. V. Zirnītis ir arī Latviešu Preses biedrības biedrs. Vēlam jubilāram piedzīvot vēl daudz gaišu un spraigu dienu.

O. Akmentiņš

ATBILDE HELMUTAM BRUNAVAM

Cik redzams, tad Brunavs, būdams gan žurnālists, latviešu avīzes nelasa, apgalvodams, ka viņam neesot zināms NRS kurss un uzbrukumi latviešiem.

NRS kurss bieži ir iztirzāts Latvijā Amerikā. Latvju Vārdā un arī. Laikā 1952. g. 22. martā A. Ozoliņa ievērības cienīgā rakstā „Apspiesto tautu jaunais ienaidnieks". Bez tam, H. Brunavs ar NRS kursu var iepazīties katrā Padomju Savienības nekrievu tautu trimdas laikraksta redakcijā, viņu centrālajās trimdas organizācijās, kā arī ABN prezidijā. H Brunava zināšanai atkārtošu, ka NRS kurss ir 100 proc. imperiālistisks, kas stāv un krīt par nedalāmo Krieviju. To daudzkārt savos ievadrakstos ir apliecinājis NRS galvenais redaktors (raksturīgākie Nr. Nr. 14942, 15061, 15166) reizē deklarējot, ka ABN esot laupītāju organizācija, kas, lūk, gribot sadalīt „nedalāmo". Vēl krasāk to ir izteicis NRS līdzstrādnieks A. Kerenskis ar vēsturisko izteicienu „Labāk slikts diktātors nekā laut dzīvo Krievijas miesu sagraizīt gabalos." Bet lai nu vēl skaidrāks taptu H. Brunavam NRS kurss, tad daru viņam zināmu, ka 1951. g. 28. jnijā, protestējot pret toreizējo ASV ārlietu ministra Ečesona teikto runu par Krievijas 500 gadīgo imperiālismu, 14 vadošie krievu trimdas politiķi iesniedza laikrakstam New York Times' garāku Krievijas imperijas apoloģijas rakstu, kurš izraisīja īstu sašutuma vētru visu apspiesto nekrievu tautu trimdas presē un organizācijās. Arī KEB igauņu, latviešu un lietuviešu kopu vaditājі: E. Eins, V. Māsēns un V. Sidzikauskas publicēja tanī pašā laikrakstā savu kopīgu protestu pret minēto krievu imperiālistu iesniegumu, par ko rakstīja arī latviešu presē (LA 18. aug. 1951. g.). Brunava kungs, visi minētie 14 krievu imperijas apologeti ir NRS līdzstrādnieki, un jūs šinī cienījamā sabiedrībā iesēdināt sevi un jubilāru...

NRS uzbrukumi Latvijai un latviešiem ir bijuši iespiesti ļoti daudzos šīs avīzes numuros, no kuriem raksturīgākie 1952. un 1953. gados, tāpat daudzos Argusa feļetonos līdz 21.II.52. g.; garajā vēsturiskajā literātūras pielikumā „Sergej Doncov". Ja nu Arguss jau vairāk kā 2 gadus klusē, un ja pret latviešiem NRS kurss pēdējā laikā ir tapis miermīlīgāks, tad tas pats no sevis tā nav noticis un tāpēc es vēl reiz jautāju, ko Brunavs un Blodnieks ir darījuši, lai atspēkotu un paralizētu minētos uzbrukumus?

Kas bija Savinkovs un kādi bija viņa ierosinātās Jaroslavas sacelšanās elementi un mērķi, zinu netikai no Brunava uzrādītiem avotiem, bet arī vēl no citiem svaigākiem: sacelšanās dalībnieka Valuckā raksts „Borba" Nr. 12, 1948. g., Savinkova līdzgaitnieces E. Kuskovas raksts NRS Nr. 14760 un toreizējo notikumu dalībnieces, monarchistes, ģenerāļa Deņikina atraitnes K. Deņikinas raksts NRS Nr. 14778. H. Brunavam gan vajadzēja zināt, ka visu šo sacelšanos — Savinkova, Kolčaka, Deņikina u. c. — vaditāju mērķis bija atjaunot Krievijas imperiju, nožņaudzot nekrievu tautu centienus pēc brīvības.

Masariks noraidīja Savinkova lūgumu pēc čechu palidzības, to pašu darīja poļu nacionālo vienību vadītāji. Arī mūsu kaimiņi lietuvieši un igauņi stāvēja malā; igauņu valdība ar savu vēsturisko 16. XII 19. g. memorandu Sabiedroto augstākai padomei, un šo pašu nelokāmo nostāju ģenerālkonsuls Kaivs nupat ir apliecinājis Kerstena komisijā, saņemdams par to asus uzbrukumus no krievu emigrācijas imperiālistiem (LA 18. IX.).

Pēc Brunava nu iznāk, ka ne tikai es, bet arī čechi, poļi, igauņi u. c. ir bijuši vientieši, nepiedalīdamies Krievijas revolūcijas pilsoņu karā, bet Blodnieka u. c. ieslēgšanos „Viskrievijas tēvzemes un brīvības glābšanas savienībā" viņš mēģina attaisnot ar sarkano strēlnieku grēku izpirkšanu. Turpretī nesen iznākušajā J. Goldmaņa grāmatā „Latvijas strēlnieki mūžības gaismā" lasām, ka „sarkanie strēlnieki pie Perekopiem un Penzas cīnījušies par sarkanbaltsarkano karogu.

Vai tagad pēc 36 gadiem mēs vēl turpināsim to lielo traģismu, kas risinājās neparskatamajos Krievijas plašumos, kur par svešām un naidīgām interesēm latvietis nežēlīgi iznīcināja latvieti?

Vēstures perspektīvā latviešu piedalīšanās Krievijas pilsoņu karā nav attaisnojama. „Moris savu darbu ir padarījis, moris var iet", tā var formulēt krievu pateicību latviešiem: jaunajās vēstures grāmatās bolševiki ir „aizmirsuši" strēlnieku nopelnus pilsoņu karā, un sen aizmirsusi ir arī krievu baltā emigrācija Blodnieka nopelnus „Viskrievijas tēvzemes un brīvības glābšanas savienībā" un pie Jaroslavas, bet gan dienu dienā viņi apgalvo, ka bolševismu Krievijā ieveduši latvieši un ķīnieši!

Brunava safantazētā ģen. Goppera noslepkavošanas versija ir vienkārši šī cienījamā strēlnieku varoņa un latviešu patriota piemiņas zaimošana.

Neesmu rakstījis, ka Savinkovs ir monarchists, NRS uzdoto abonentu skaitu var atrast, ieskatoties N. W. Ayer and Sons Direktory of Newspapers izdevumā. Jaroslavas sacelšanos no 1. līdz 16. jūlijam 1918. g. ir uzdevuši augstāk minēto rakstu autori. Tad nu par prieku un gandarījumu H. Brunavam, no viņa piesiešanās šurta viedokļa, esmu tiešām pielaidis vienu „lielu un gandrīz nozieđzīgu" kļūdu, nosaukdams Tautas padomi par Nacionālo padomi. Pēc būtības tomēr, politiski nobriedusi un valstī apvienota tauta tiek saukta par nāciju. Toreizējā Tautas padomē tāču ietilpa arī mazākumtautību pārstāvji, un tāpēc domāju, ka nebūšu lielu pārkāpumu izdarījis, to nosaucot par Nacionālo padomi.

H. Brunava aicinājumu pierādīt „krievu imperiālisma vai monarchisma slavinājumu" esmu ar visu iepriekš minēto atbildējis.

Savukārt uzaicinu H. Brunavu savu laikrakstā NRS ievietoto rakstu un manu iebildumu pārnest uz jebkuras nekrievu tautas no tām 12 Padomju republikām, kas jau 35 gadus smok komūnisma jūgā, trimdas preses redakciju vai centrālo organizāciju. Šo 12 padomju republiku tautu emigranti, kas reprezentē ap 100 miljonu dzīvu dvēseļu, plūs mūsu kaimiņu lietuviešu un igauņu, ir pirmie un galvenie mūsu sabiedrotie cīņā pret visu krāsu krievu imperiālismu. Tad Brunavam atausīs gaisma, kā Maskavas apspiestās tautās vērtē Jaroslavas sacelšanos, Kolčaka akciju, Viskrievijas tēvzemes un brīvības glābšanas savienību un NRS.

Ja Brunavs to nedarīs, tad uzskatīšu, ka viņa raksts nav vis kļūda un pārpratums, bet apzināta biedrošanās ar krievu imperiālistiem.

J. Saliņš

CEĻA VĀRDI

Katrs godīgi pastrādāts darbs ir liels un cēls, lai tas arī nez' cik niecīgs izskatītos.

Kārlis Ulmanis

*

Patiesu apmierinājumu dos tikai iemīļotais darbs, kuŗā arī jāmeklē viss dzīves saturs.

Prof. J. Auškāps

o

Tēraudu var liekt, — bet tas atliecas atkal taisns — tāpat atliecas atkal taisns katrs cilvēks, kas rūdīts dzīves ugunīs un iemantojis gaŗīgā lepnuma un spēka spraigumu.

Kārlis Ieviņš

Φ

Laime ir tikai darba pilnīgumā.

Rainis

Φ

Ja tu kādreiz vārdu esi devis, pie tā paliec, jo tikai tad tevi cienīs.

R. Blaumanis

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ

Čikāgas Latviešu teātris rīkos Milvokijas - Viskonsinas latviešu biedrības teātŗa ansambļa jau kopš ilgāka laika pieteikto viesizrādi sestdien, 30. oktobrī, plkst. 7,30 vakarā, „Hull House", 800 S. Halsted St.

Viesi izrādīs rakstnieka F. Molnāra komēdiju Spēle pilī, ko MLB teātŗa ansamblis sniegs režisoŗa Pētera Ozola vadībā. Autors pazīstams kā jaunu skatuves formu meklētājs, un arī „Spēle pilī" ir komēdija ar intriģējošu sižetu. Tajā darbojas lugu rakstnieki, aktieŗi, komponisti u. t. t. Lugā darbojas mums pazīstami spēki: Pēteris Ozols, Eriks Leimanis, Alfreds Tabaks, Tamāra Rītere, Aleksandrs Kore, Eduards Jurēvics un Jāzeps Zeps.

Latvijas Sarkanā Krusta draugu kopa Čikāgā turpinās savas lekcijas par veselības jautājumiem, jo ir pārliecināta, ka latviešiem veselības saglabāšana trimdas apstākļos ir vislielākā manta. Šajā sakarā trešdien, 27. oktobrī, pl. 7,30 vak. „Hull House", 800 S. Halsted St., runās Dr. Alma Vilipa par barības iespaidu uz veselību. Viņa stāstīs par pareizu barības izvēli, kalorijām, par slimību cēloņiem un augstu asins spiedienu, par zarnu kūtrumu un barības iespaidu uz darba spējām.

Pēc lekcijas turpat notiks biedru sapulce.

KOLORĀDO SPRINGĀ (COLO.)

Latviešu biedrības teātŗa trupa Almas Janumas režijā sagatavojusi Konstances Miķelsones 4 cēlienu dzīves komēdiju Ugunskristības, ko izrādīs sestdien, 23. oktobrī, plkst. 7,30 vakarā pilsētas auditorijas mazajā teātŗa zālē. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 1 dolaru; mācības iestāžu audzēkņiem puscena.

Volfgangs Dārziņš koncertēs 31. oktobrī, plkst. 2,30 dienā Daiļo mākslu namā (Fine Arts Center), mūzikas zālē. Ieeja $1.20; mācības iestāžu audzēkņiem puscena.

E. Z.

INDIĀNĀPOLE (IND.)

Kā jau savā laikā ziņots, Amerikas latviešu jaunatnes apvienības (ALJA's) 3. gadskārtējais kongress šogad notiks Indiānāpolē. Pateicības dienas brīvlaikā — 26., 27. un 28. novembrī. Tanī pašā laikā risināsies arī Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padomes (ILJOP'es) rīkotās ASV vidējo valstu latviešu jaunatnes dienas. Šī lielā „dubultsarīkojuma" sekmīgai noorganizēšanai un sagatavošanai ILJOP'e pirms kāda laika izraudzījusi īpašu kongresa rīcības komiteju, ko vada priekšsēdis Konstantīns Sventeckis, par komitejas locekļiem darbojoties Vigo Burģim, Vilmāram Spranemanim, Oļģertam Galītim, Ingridai Kārklinai un ALJA's pārstāvei ASV vidējās valstīs — V. Muižniecei no Čikāgas.

No Indiānas universitātes, Blūmingtonā, Ind., Indiānāpoles vakara nodaļas uz vietējo Batlera universitāti pārgājis Ojārs Melbārdis. Līdz ar to Batlera universitātē studējošo latviešu jauniešu skaits atkal ir 6; bez O. Melbārža šeit vēl sastopami Gundārs Grīslītis, Andrievs Dzenītis, Pēteris Sivgals, Andrejs Subris un Anna Muktepāvile.

Pirms pāris nedēļām jauno 1954./55. mācības gadu uzsākusi Indiānas latviešu biedrības sestdienas skola, ko arī šogad vada ILB priekšnieks Konrāds Kārkliņš. Par skolotājiem darbojas E. Pūtelis, A. Tikiņš, L. Caune, J. Gžibovskis un māc. P. Nesaule. Mācības notiek ILB mājā, 2511 N. Central Ave., katru sestdienu no plkst. 13.00 — 16.00. Pašlaik skolu apmeklē apm. 60 audzēkņu, kas ir jau visai iepriecinošs skaits, taču skolas vadība, laipni aicinot šo latviskās izglītības pasākumu — vienīgo šāda veida visā Indiānas valstī — atbalstīt arī visiem tiem vecākiem, kuŗu bērni vēl nepiedalās kopējā jauniešu pulciņā, cer, ka šis skaitlis vēl nedaudz pieaugs.

Pēc īsa vasaras pārtraukuma darbību nesen atjaunojusi pazīstamā latviešu trio mūziķa, pianista klavieŗu studija, kas tagad atrodas jaunās telpās — 2253 N. Alabama St.; tālrunis — WAbash 3 - 7551.

Indiānas latviešu biedrības kartotēkā pašlaik sakopotas apm. 1100 Indiānapolē un tās tuvākajā apkārtnē dzīvojošo tautiešu adreses. Zīmīgi, ka šinī pašā laikā ILB biedruskaits ir tikai nedaudz pāri 270.

Indiānāpoles latviešu ev. -lut. draudze — liekas — būs viena no pirmajām ASV, kas sagaidīs tautiešus no Vācijas jaunā iecelošanas likuma ietvaros. Draudze gaida ierodamies vienu ģimeni un 3 vieninieku.

Indiānāpoles latviešu katoļu jaunatnes kopa pirms kāda laika bija sarīkojusi kopēju izbraukumu uz Turkey Run State parku. Bez kopas dalībniekiem tajā piedalījās arī vairāki citu Indiānāpoles latviešu jaunatnes pulciņu dalībnieki.

G. G.

KALAMAZŪ

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudzei Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā notika šim gadījumam piemēroti dekorētā vidē. Dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs J. Turks. Ar solo dziesmām to kupliņāja brīvmāksliniece A. Rušēvica, nodziedot ļoti jauki divas dziesmas. Dievkalpojums bija kupli apmeklēts.

Uz vietējo DV kopas pilnsapulci no 29 biedriem bija ieradušies 15. Starp citu notika arī centrādās valdes amatu personu vēlēšanas, nododot par V. Janumu 9, V. Skaistlauku 5 un G. Odiņu 1 balsi. Sapulces dalībnieki nolēma rīkot 1955. g. janvārī latviešu strēlnieku atceri. Tāpat kā iepriekšējā gadā, arī šogad DV vāks līdzekļus Ziemassvētkos invalidiem un trūkumā nonākušiem tautiešiem.

Kalamazū latviešu skola bija rīkojusi A. Brigaderes pasaku lugas Maija un Paija izrādes atkārtojumu. Izrāde notika Western Michigan kollēdžas teātŗa zālē. Bērni izrādei bija labi sagatavoti un skatītāji to uzņēma ļoti atsaucīgi.

Piektdien, 22. oktobrī Kalamazū viesosies Amerikas latviešu teātŗa Nujorkas ansamblis ar Mārtiņa Zīverta komediju Cūska. Izrāde notiks YWCA zālē, sākums plkst. 7,30.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Loveles apkaimē netāļu no Grand Rapidiem 1., 2. un 3. oktobrī amerikāņu skautiem bija rīkota apgabala rudens nometne, kuŗā piedalījās 17skautu pulciņi ar 400 dalībniekiem. Nometnē piedalījās arī 14. Skrundas skautu vienība vadītāju A. Grigora un A. Kangara vadībā. Par spīti nelabvēlīgiem laika apstākļiem un biežajām lietus gāzēm skauti savus uzdevumus nometnē veica pilnos apmēros, kas programmā bija paredzēti. Notika vairākas inspekcijas, pie kam latviešu skauti punktu kopnovērtējumā ierindojās pirmajā vietā. Apgabala stāba darbinieki arvien un tāpat šinī gadījumā izcēla mūsu skautu praktisko prieju nometnes iekārtošanā, ēšanā gatavošanā un citās skautu mākās. 2. oktobŗa vakarā notika skautu lielais ugunskurs ar dāžādiem priekšnesumiem, pie kam pazinoja arī apbalvojumus un paaugstinājumus. No latviešu skautiem par „dzīves skautu" tika paaugstināts Vilis Barevics.

3. oktobrī Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudze atzīmēja Pļaujas svētkus ar dievkalpojumu Immanuela baznīcā. Dievkalpojumu vadīja prāvests J. Ozols, piedaloties palīgmācītājam Kr. Hermanim. Apmeklētāji bija ieradušies ne tikai no vietējās latviešu kolonijas, bet arī no apkārtnes draudzes kopām. Pēc tam latviešu biedrības telpās notika gadskārtējais bazārs, kuŗu ar uzrunu atklāja prāv. J. Ozols, Sekoja dažādi sestdienas skolas audzēkņu priekšnesumi skolot. Veras Siliņas v

LATVIEŠU ZINĀTNIEKA PANĀKUMI SVEŠUMĀ

SASTAPŠANĀS AR ZVAIGŽŅU PĒTNIEKU PROF. S. VASIĻEVSKI

Tautas gara darbiniekus grības salīdzināt ar debesu spīdekļiem, katru savā noteiktā savas tautas zvaigžņājā. Tur ir gan lielākas, gan mazākas zvaigznes, gan tālākas, gan tuvākas, gan spilgtāku, gan vājāku gaismu, dažas jau pavisam izdzisušas vai tikai vāju, dziestošu gaismu. Bet tur ir arī zvaigznes ar spožu mirdzu, kuŗu gaisma redzama līdz tālākiem apvāršņiem, un zvaigznes, kas sāk tikko iekvēloties.

Latvijas zvaigžņāju izjauca, sajauca un pazudināja kāda mums visiem labi zināma katastrofa. Visi, kas no tā palikās, izklīda uz visām četrām debess kusēm, meklēdami jaunu vietu, kur turpināt savu sūtību. Viens no tādiem ir arī latviešu astronoms **Staņislavs Vasiļevskis**, kas pašreiz darbojas par astronomijas profesoru Kalifornijas universitātes Lika (Lick) observātorijā, Monthamiltonā. Pats kādreiz būdams tāda maza „zvaigžņu dzirkstīte" Latvijas zinātnes zvaigžņājā, viņš še, jaunajā vidē un lielākajā „dzīves izplatījumā" ir iesācis spīdēt arvien spožāk un spožāk, likdams vienam otram svešniekam jautāt: „No kurienes gan radies pie mums šis jaunais spīdeklis?" turpat arī uz vietas saņemdams atbildi: „No Latvijas".

Lai gan profesora darba un dzīves vieta ir Savienoto Valstu rietumu krastā, kādā zeltainā oktobŗa dienā man izdodas viņu sastapt pavisam otrā Amerikas pusē Nuhēvenā, Conn., kur atrodas Jēlas universitāte, un kur īsai sarunai es vēl šo gados jauno zinātnieku izvilinu laukā no observātorijas telpām.

Lūdzu, lai profesors pastāsta kaut ko par savu darbu un kādi ceļi viņu atnesuši uz šo veco un slaveno universitāti, kas gan ir pazīstama ar visādām citādām speciālitātēm, bet ne pārāk slavena ar sasniegumiem astronomijā. Bet izrādās, ka tieši Jēlas observātorijā ir tāds plašu mērījamais aparāts, kāda Lika observatorijā nav un kas profesoram nepieciešams viņa darba papildinājumam un ko viņš, uzturēdamies šeit jau divi ar pus nedēļas, cītīgi izmanto. Lika observatorijā prof. Vasiļevskis strādā pie vienīgās astronomiskās programmas pasaulē, kuŗa saucas „Zvaigžņu īpatnējās kustības attiecībā pret ekstragalaktiskiem miglājiem". Lika observatorijā, kas atrodas 4200 pēdu augstajā Mont - Hamiltonā, pavisam nodarbināti 40 cilvēku, no kuŗiem 8 ir t. s. „astronomer", starp viņiem ir arī prof. Vasilevskis. Viņa darbs ir tikai pētniecība, ar lekciju lasīšanu nav jānodarbojas. „Man tas patīk. Es nemīlu daudz runāt," atzīstas profesors, „ar jums runājos tik daudz tikai tāpēc, ka 3 nedēļas neesmu nemaz dzirdējis latviešu valodu".

Sekodams zvaigznēm Staņislavs Vasiļevskis 1932. g nobeidza Latvijas universitāti, pēc studijām kļuva astronomijas asistents, vēlāk docents. Bēgļu gaitās nokļūdams Vācijā, viņš tūlīt dabū vietu Leipcigas universitātē. Kad arī tur jābēg no boļševikiem, viņš pāriet uz Mincheni, kur UNRRA's universitātē pieņem profesora vietu. Arī Amerikā zvaigznes viņu neatstāj, un šeit viņš Kalifornijas universitātē iesāk kā Lika observātorijas asistents, drīz avansēdams par profesoru.

Pavisam jauks pārsteigums ir tas, ka par spīti nopietnam zinātniskam darbam, **kas prasa tik daudz enerģijas un koncentrēšanās**, viņš darbojas arī sabiedriskā laukā un ir Ziemeļkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzes priekšnieks. Šī ir neatkarīga latviešu draudze, kuŗai ap 500 pilntiesīgu locekļu un kas kā viena no retajām nepazīst savā starpā ne skelšanās, ne naida. Varbūt tāpēc arī iespējams, ka šīs draudzes tuvākā laika nodomos ir sava nama un savas baznīcas iegāde. Draudzi aprūpē māc. Ernstsons.

Jautāts par vispārēju ieskatu latviešu trimdinieku sabiedriskā dzīvē prof. Vasiļevskis atbild īsi un strupi: „Par daudz runā, par maz dara". Bez tam viņš atzīst, ka latvieši, kādreiz gan celdami savu valsti uz demokratijas pamatiem, nav īsti izpratuši demokratijas principus un nav tajos paspējuši ieaugt. Kāpēc gan šodien tē, trimdā, sabiedrības vīri, kas ar savu programmu un pārliecību paliek mazākumā, skaišas par to, nolamā pretējo pusi un aizskrien prom dibināt jaunu biedrību? Tā nav ne demokratiska rīcība, ne demokratiska domāšana. Mums vēl ir daudz, ļoti daudz jāmācās.

Un kā ar globālo apvienību? Kāpēc gan ne, ja ar to varētu ko vairāk līdzēt? Bet liekas, ka galu galā arī „globālā" neko daudz vairāk nevarētu pasākt.

„Bet nu es redzu, ka profesors kļūst nemierīgs. Viņu vilina atkal zvaigznes un plašu mērījamie aparāti observatorijas laboratorijas tumsā. Bez tam nākošā dienā viņam ir jābrauc uz Nujorku, kur Kolumbijas universitātes Vatsona lobarātorijā viņu gaida atkal jauni mērījamie aparāti. Top jauni zinātniski atklājumi. Amerikā jau publicēti prof. Vasiļevska 8 jauni zinātniski apcerējumi. Pašreiz top devītais.

Tikai vēl viens jautājums šķirotīes:

Ko profesors domā par „lidojošām apakštasēm"?O. viņš smīn! Tātad visas cerības uz drīzu atgriešanos mājās, ko mums izkārtotu daudz intelligentākas un saprātīgākas būtnes nekā šīs zemes un pasaules stūrmaņi, jāmet pie malas.

„Par nožēlošanu no mūsu observātorijas vēl neviena lidojoša apakštase nav novērota, kaut teleskops ir darbā katru nakti. Es un mani pārējie kollēgas, mēs uz šo lietu pagaidām skatāmies stipri skeptiski."

I. L

LIDIJA VENTA

Dziedones Lidijas Ventas tautas dziesmu vakaru rīko Krolla Mākslas aģentūra svētdien, 24. oktobrī, plkst. 7 vakarā „Hull House", 800 S. Halsted St. Tautas dziesmas ir allaž mums bijušas tuvas un mīļas. Šajā vakarā pirmo reizi koncertdziedone L. Venta izvēlējusies tautas dziesmas J. Vītola, A. Kalniņa, E. Melngaiļa, V. Dobrovoļska, V. Dārziņa aranžējumā. Vairākas no tām dzirdēsim pirmo reizi. Pie klavierēm prof. Voldemārs Dobrovoļskis, kas uzstāsies arī kā solists, spēlējot klavierdarbus ar tautas dziesmu motīviem.

Mirdza Kroņleja

PRETSTATI

Straume gulgo starp mums,
Kā lai pāri tai liekam?
Ilgas un šaubīšanos
Atvērtās plaukstās liekam.

Vēji dūkdami velk
Dvēseli divainā snaudā.
Savu smagumu sirds
Tikko panest vairs jaudā.

Dziļa ir atvara nakts,
Laipu redz projām viltu —
— Ūdeņi smiedamies nes
Sev plecos saulstaru tīltu.

KĀ TRIMDAS LATVIEŠI GODINA NIKLĀVU STRUNKI

(VĒSTULE NO STOKHOLMAS)

Visu vienprātīgi atzītā latviešu mākslinieka Niklāva Strunkes jubilejas komiteja (Veronika Strēlerte, Emma Balode, prof. A. Švābe, red. J. Kārkliņš, Dr. V. Ģinters, ģen. V. Tepfers, arch. R. Legzdiņš) viņa godināšanu iedalījusi divos cēlienos: „mazajā programmā", kas aptver izdarības tikai mākslinieka dzīves vietā — Stokholmā, un „lielā programmā", kuŗas realizēšanā piedalās visu zemju latviešu trimdinieki. Tā tas arī visai pareizi pienākās, jo Niklāvs Strunke ir nopelnījis, ka viņam savu atzinību parāda visi latvieši,kas to šajā tautu tiesību laupīšanas laikā spēj.

KĀ NORITĒJA „MAZĀ PROGRAMMA"?

Pašā Niklāva Strunkes dzimšanas dienā, 6. oktobrī, viņa dzīvokļī, Stokholmas priekšpilsētā Aspudenē, pulcējās prāvs mākslinieku draugu pulks un jubilejas komitejas vārdā ģen. V. Tepfers nolasīja īpašu adresi, Veronika Strēlerte tās pašas komitejas vārdā pasniedza ziedu pušķi un red. J. Kārkliņš „jubilejas konvertu" no Zviedrijas latviešiem. Pārējo zemju latviešu paraksti adresē ar viņu atzinības devu tiks kopā savākti līdz 1. decembrim, kuŗa diena tad arī nolemta par adreses parakstīšanas noslēguma dienu.

9. oktobrī bija sarīkota Niklāva Strunkes publiska godināšana, ko ievadīja PEN - kluba priekšsēdis Aleksandrs Plensners, Niklāva Strunkes laika biedrs un draugs, kas ļoti tuvu pazīst Strunkes dabu, ievirzes darba mērķus un veidus, visus mākslinieka dzīves apstākļus, kādēļ viņa uzruna bija teicami paveikts ievadījums Strunkes raksturošanai un viņa dvēseles pavēršanai tiem, kam mākslinieks mazāk pazīstams.

Plensners,starp citu, sacīja:

„PAVEIKTI DARBI DOD PRIEKU —

šis senais romiešu teiciens reti kad varējis būt vairāk vietā kā tagad, atskatoties uz tava mūža līdz šim nostaigāto posmu. Vai tas ir bijis viegls? Vai tu esi varējis balstīties uz ilgu un bagātīgu savu vecāku palīdzību? Vai tu esi izvēlējies kādu arodu, kas jau ar skolas nobeigšanu dotu drošu un pietiekamu iztiku? Arodu, kur varētu kļūt meistars dažos gados? Vai, nolēmis kalpojumu mākslai, tu esi vismaz centies iekļauties kādā jau atzītā, vairumam pazīstamā un tīkamā virzienā, kas atvieglotu tavas gaitas, pasargātu no konfliktiem un pretestības? Vai tu esi meklējis atbalstītājus un draugus, vērtējot, cik tie tev varētu palīdzēt? Vai tu esi centies būt patīkams, laipni smaidot un glaimojot? Taču pavisam pretēji! To zina ikviens. Ir kā tīšām visam parastam, nogludinātam un pieņemtam spītēdams, tu esi no sākta gala bijis citāds un paīcis citāds. Kādu laiku tas, varbūt, vienam otram varēja izlikties tikai kā poza! Taču vēlāk ir bijis jāatzīst, ka tas ir kas dziļāks, tev būtiskāks, — patiesi savdabīgas un lielas mākslinieciskas personības radīšanas un izpaušanās veids. Un ar to jāsamierinājas.

Kaut karavīra dēls, un karavīrs bijis pats, tu esi grūti vadāms un valdāms. Bet ir kāda balss, kuŗas komanda „mierā" ir likusi, kaut sabozīgi un negribīgi, ieņemt arī tev pamatstāju un paklausīt.Blakus tavām lielajām dāvānām un uzcītībai iet līdzi kāda cilvēka ticība tev, tavai misijai, šī cilvēka pūles un ziedošanās. Vai var teikt, ka arī šim cilvēkam ir viegli bijis un ka tās bijušas rožainas dienas šais daudzajos gados cauri noliegšanai un izsmieklam, kas tev un taviem draugiem, dažiem citiem jaunajiem latviešu mākslinieciem reiz bija jāpanes? Kur nu ir jūsu smējēji un kas viņu devums mūsu mākslai? Bet jūs visi, kaut dažs pēc nāves, esat pieredzējuši savu triumfu un esat kļuvuši par tagadējās latvju glezniecības spilgtāko, individuālāko dalu. Par tavu vietu tur, lai runā kompetentāks vērtētājs.

Tu esi šķautnains, un mēlē ass bijis bieži arī pret draugiem. Bet nav īstāku draugu par tevi un tavu kundzi, ja kādam draudzība un palīdzība vajadzīga kādā smagākā brīdī. Tu esi bieži, pat vairāk kā bieži, cinikis ar muti, bet tava māksla ir tīra un kautra. Nekā tu neesi gribējis rādīt, kas varētu novērst skatu no garīgā. Tu esi — mīksti sakot — „tautisks" savos izteicienos, bet tu neciet ap sevi nekā rupja un negaumīga.

Tu nepanes sastingumu, bet cieni tradiciju un principu. Tu esi cīnījies pret kādreizējo akadēmiskumu, bet esi mācījies visu mūžu. Tu liecies bohēmietis, bet esi apskaužami strādīgs. Tu nepanes biedrības un organizācijas, bet esi viens no visuzticīgākiem PEN kluba biedriem. Dažāds tu esi, bet ne svārstīgs."

Mākslas vēsturniece Maija Cielēna bija uzņēmusies referātu par Niklāva Strunkes gleznieciību no pašas mākslas principu viedokļa. Viņa aizbildinājās, ka plašu Strunkes darbu analizi viņa devusi mākslinieka 30 gadu darba atceres dienā, 1946. gadā, kādēļ šoreiz atbildīgajam jautājumam pieies tikai fragmentāri, kaut posmā pēc 1946. gada par Strunki ir daudz kas jauns sakāms.

Maija Cielēna Strunki raksturo kā vienmēr un vairāk par visiem citiem vispār atzītu mākslinieku. Bet viņš arī bijis tik strādīgs un tā vienmēr aizņemts, kā neviens cits, tā kā viņam nekad nav bijis pat laika pievērst vērību tam, ko citi par viņu saka.

Retais savai mākslai pieiet ar tādu rūpību, kā Strunke, kuŗa mākslas kodolīgais pamats ir gatavība, pilnība. Nekā nenobeigta, nepilnīga viņš nerāda, un visu meklējumu skices paliek pie viņa paša. Strunkes grafika un gleznas ir pilnas nacionāliem motīviem, bet tie ir pārradīti ar mākslas līdzekļiem. Strunkes mākslā pauž as intilektuālisms un lirisms; radīdams, viņš intellektuāli zina, ko dara.

Ir momenti, kad Strunke sajūt vajadzību runāt par savu laiku. Tāds lielais brīdis mūsu tautas vēsturē bija, kad Latvija zaudēja brīvību. Šo laiku Strunke dokumentē ar savu „Bēgļu laivu" un ciklu „Dievs, Tava zeme dēg!" Šo dokumentācijas uzdevumu paveicis, Strunke mums sniedz Brigaderes, Čaka un Raiņa trimdā iznākušo grāmatu illustrējumus. Sevišķo Strunkes abstraktai mākslinieciskai pasaulei tuvs ir Rainis, kādēļ šeit satiekās divi radniecīgi gari, un Raiņa kopoto rakstu illustrācijās Strunke ir varens.

Ko teikt par Strunkes mākslas nākotni? Viņš savos darbos ir panācis vispārnozīmību, pārspējot robežu, kur ir tikai mums noderīgais un tuvais. Tādēļ viņam ceļš ir vaļā uz lielo, plašo pasauli. Kur piepildīsies šī viņa ieiešana plašajā pasaulē? Lai tas notiktu mūsu dzimtenē! Bet kamēr tas nebūs lemts, Strunke atradīs novietojumu saviem darbiem Rietumu mākslas pasaulē, 60 mūža gadi gleznotājam esot tikai pusmūžs. Ticiāns nodzīvojis simts gadus (dzimis 1475 un miris 1576. gadā. — Ref.), un tieši viņa dzīves otrais ceļiens bijis radīšanas ziņā bagātākais. To novēl referente arī Strunkem.

Pēc tam ģen. Tepfers nolasīja Strunkes draugu un cienītāju viņam pasniegto jubilejas adresi, kuŗai šāds saturs:

„Mīļo Meistar, pienākusi diena, kad Tu no sešu gadu desmitu perspektīvas vari atskatīties uz aizvadīto mūža daļu. Liktenis Tev ļēmis trauksmainu mūžu: būdams karavīra dēls, Tu esi cīnījies nevien latviešu strēlnieku pulkos, bet arī mākslā ar sava gara ugunīm un zobenu. Kad mūsu izpostītā dzimtene iegāja jaunu valstu pulkā ar bārenes nabadzīgo vainagu, Tu biji viens no tiem, kas — Skalbes vārdiem runājot — kali rotas Latvijai, lai tās spīdētu tālu pāri robežām. Bēgļu skumjā laiva Tevi atvedusi šai ziemeļu pilsētā kopā ar daudziem citiem, lai Tu še turpinātu savu sūtību. Viss, ko Tu savā mūžā esi redzējis un pārdzīvojis, dziļi un vērīgi skatoties savā un latviešu tautas dvēselē, mums atklājies Tavas mākslas krāsās un tēlos — tā ir Tava pasaule, kur Tu esi valdnieks un radītājs, tā ir pasaule, ko Tev nekāda naidīga vara nevar atņemt. Dievs Tevi ir paaugstinājis, dodams Tev mākslinieka ģeniju un dziļas cilvēcības apskaidrotu sirdi. Latviešu tauta nevar Tevi šodien tā godināt, kā tās būtu notiķis brīvā Latvijā. Trimdas latvieši, kuŗu vidū Tu dzīvo un strādā, sveicina Tevi un pateicas par visu to, ko Tu esi devis un vēl dosi Latvijas un Eiropas mākslai."

(Interesanti, ka šo **adresi Niklāvam Strunkem zīmējis viņa paša jaunākais dēls Laris**, kuŗš, starp citu, tikko uzņemts Zviedrijas karaliskajā mākslas akadēmijā, izturot ļoti sīvu konkursu: no 200, kas pieteikušies, pārbaudījumos pielaisti tikai 14, un no tiem kā pirmais pārbaudījumus izturējis Laris Strunke, pēc lietpratēju domām liela latviešu grafiskās mākslas cerība).

Godināšanas aktu noslēdza Niklāva Strunkes vecākā dēla Ala nolasītās apsveikuma telegrammas, ko sūtījuši K. Zariņš un V. Tone Londonā, prof. Liberts, skulptors B. Dzenis, prof. J. Kuga, draugi mākslinieki no visām pasaules malām, ļoti daudzi personiski dra un cienītāji. Lielu furoru sacēla Latvijas preses biedrības Kanadas kopas apsveikums dzejā, sevišķi mākslinieka - gaviļnieka uzrunas rinda.

Niklāva Strunkes godināšanas lielā programma, kā mūs informē, paredz impozantu Strunkes gleznu u. c. darbu izlozi ar 5000 ložu tirāžu izplatīšanai visās zemēs. Adreses parakstīšana, kā teikts, ilgs līdz 1. decembrim.

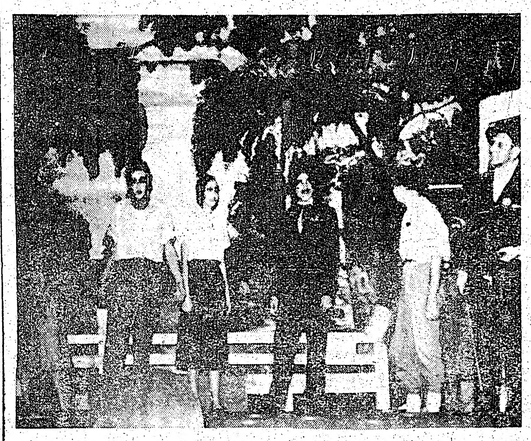

Uzveduma „Trakie" tēlotāji. No kr.: B. Arājuma, G. Reimanis, A. Sezdone, P Brūveris, D. Bergmanis, J. Karsons.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. BALDUMA-KRONE

Vistu gaļas pamatēdieni pusdienām

Vistu gaļa ir garšīga un arī lēta. Varat pasniegt to savai ģimenei pat 2 reizes nedēļā. Vārītā, ceptā vai sautētā veidā, dodot klāt attiecīgas piedevas ar pikantām mērcēm.

VISTAS SAUTĒJUMS AR RĪSIEM

1 vista, viras zaļumi, 30 gr. sviesta, 10 gr. miltu, 1 ēd. k. skāba krējuma, muskats, citrona sula, 2 olu dzeltenumi, sasmalcinātas pētersiļu lapiņas.

No vistas ķidām, pieliekot drusku sviesta, izvāra buljonu. Sadalītos un nosusinātos vistas gabalus liek katliņā un sautē ar sviestu pus stundu, tad pielej izkāsto buljonu tā, lai tas segtu vistas gabalus. Sautē aizvākotu uz lēnas uguns līdz gatavībai. Tad gaļu izņem, noliek bļodā siltumā, sasautē sviestā miltus, pieliek krējumu, pielej buljonu, pieliek muskatus, citrona sulu un pētersiļu lapiņas. Visu savāra un beidzot pievieno sakultus olu dzeltenumus. Vistas gabalus sakārto cepešbļodā, pārlej mērci un apkārt liek sautētus rīsus. Pārējo mērci dod atsevišķā traukā.

VISTAS SAUTĒJUMS AR VĒŽIEM UN SPARĢEĻIEM

1 vista, 10 mazāki vēži vai 3 jūras vēži. 1 ēd. k. vēžu sviesta, 50 gr.sviesta, 1 ēd. k. miltu, muskatrieksts, sasmalcinātas pētersiļu lapiņas.

Vistu gatavo kā iepriekš minēts. No sviesta, miltiem un buljona pagatavo balto mērci, pieliek vēžu sviestu, novārītas un izlobītas vēžu astes un kājas (jūras vēžu kājas un astes jāsagriež mazākos gabalos), muskātu un pētersiļu lapiņas. Sparģeļus novāra sāls ūdenī, liek cepešbļodas vidū, virs tiem vēžu gaļu, apkārt apliek vistas gabaliņus. Vēžiem un sparģeļiem pārlej drusku mērces, pārējo dod atsevišķā traukā. Klāt var dot arī sviesta mīklas cepumus un pildītus vēžu kurvjus.

PILDĪTA VISTA

1 jauna vista, 2 šķēles baltmaizes, sāls, muskāts, 1 ēd. k. sarīvēta sīpola un sakapātas pētersiļu lapiņas. 1 ola, 60 gr. sviesta, 1 citrona sula, sāls pēc garšas.

Sakapā smalki vistas aknas un līdz ar pienā izmērcēto baltmaizi, sīpolu un pētersiļiem sautē sviestā. Gatavam pieliek sakultu olu un garšas vielas. Visu labi samaisa. Vistu ierīvē no iekšpuses ar sāli un citrona sulu un tad pilda, pēc tam aizšuj. Liek uz pannas karstā sviestā un, bieži aplaistot, cep mērenā siltumā. Gatavu sadala un pārlej ar cepeša mērci. Klāt dod novārītus kartupeļus un ķirbju salātus.

CEPTI CĀĻI

Notīrītus cāļus ierīvē ar sāli un apcep sviestā brūnus, pielej nedaudz ūdens un cep mērenā krāsnī, bieži aplaistot. Cāļu aknas cep līdzi, izrīvē caur sietu un lieto mērces pagatavošanai. Ceptus cāļus glīti sadala, saliek uz cepešbļodas, pārlaista ar mērci. Klāt dod sviestā sautētus svaigus zirnīšus, novārītus un apceptus kartupeļus.

Kā salātus klāt dod bumbieru, plūmju vai ķirbju salātus.

UZ IESMA CEPTI CĀĻI

Notīrītus cāļus pārkaisa ar sāli un pārziež ar eļļu,sadur uz iesma un cep gatavus. Tad sadala glītos gabaliņos un sakārto uz cepešbļodas. Klāt dod sviestā un krējumā sautētus šampinjonus, ceptu kartupeļu kroketes un jauktus lapu salātus.

VISTAS SACEPUMS

1 vista, 2 šķēles baltmaizes, 4 olas, sāls, sīpols, 100 gr. sviesta, 2 ēd. k. skāba krējuma, 1 ēd. k. vēžu sviesta, 1/4 l.tr. buljona.

Notīrītu vistu sadala gabalos un pārkaisa ar sāli, liek katliņā un sautē, kamēr gatava, pieliekot sviestu un buljonu. Gatavo gaļu atdzesē, atbrīvo no kauliem un izmaļ caur gaļas mašīnu kopā ar pienā izmērcēto baltmaizi. Pieliek sāli, sviestā saceptu sakapātu sīpolu, krējumu un sakultos olu dzeltenumus. Beidzot viegli iecilā uzputotos olu baltumus, saliek formā, pārkaisa ar rīvmaizi un uzliek piciņas sviesta. Cep mērenā krāsnī.

Šo maisījumu var arī pildīt mazākās formās.

Gatavo sacepumu pasniedz galdā karstu ar vēža sviestu.

Hitlera mantinieki

Berlīnes rietumu sektoru laikraksti ziņo, ka Hitlera māsa Paula Volfa un Evas Braunas tuvākie radinieki iesnieguši Berchtesgadenas tiesai lūgumu oficiāli apstiprināt Adolfa Hitlera un Evas Braunas nāvi.

Šis tiesas akts dos radiniekiem iespēju pieprasīt Hitlera atstāto mantojumu

Savā lūgumā mantinieki atsaukšies uz Hitlera zobārstu Dr. Echtmani, kas nesen repatriēts no Pad. Savienības, lūdzot izsaukt viņu tiesā par liecinieku.

Pēc radinieku rīcībā esošajām ziņām min. zobārstam savā laikā uzrādīta identificēšanai „vadoņa" zelta cigarešu etvija un cigāru kārba, kuŗā Hitlers glabājis Dzelzs krustu un mākslīgo zobu protēzi. Toreiz Echtmanis šos priekšmetus, kas tika atrasti sadegušā Hitlera pelnos, pazinis par „vadoņa" īpašumu.

ROČESTRAS DAUGAVAS VANAGIEM SAVS TEĀTRIS

Jaundibinātais DV Ročestras apvienības drāmatiskais ansamblis savu darbību atklāja 9. oktobrī ar Vold. Richtera lugu „Trakie". Jaunā ansambļa sastāvs komplektējas no DV biedriem, to piederīgiem, bet lielu interesi izrādījuši arī pārējie tautieši, kas nav DV biedri. Apmēram viena trešā daļa ansambļa dalībnieku ir ar skatuves pieredzi, bet vairums bija pirmo reizi uz skatuves dēļiem. Komēdija izraisīja publikā sirsnīgus smieklus.

Lugu iestudējis Jānis Ozols, kas arī uz skatuves bija redzams kā tēlotājs ar zināmu pieredzi.

Izrādi noskatījās ap 150 Ročestras tautiešu, kā arī cieminī no tuvākām un attālākām vietām, pat no Toronto un Vašingtonas, D. C.

Nevērtējot pārāk augstu pirmos darba rezultātus, ir tomēr patikami, ka arī šī mazā latviešu kolonija var veikt tik daudz. Ansamblis uzsācis darbību š. g. vasarā, un turpmāk paredzējis sagatavot jaunu lugu nākošam pavasarim.

Pēc izrādes sekoja balle, kuŗā spēlēja latviešu deju kapella K. Dzeņa vadībā. Vakars noritēja jaukā saskaņā. Nobeigumā apvienības priekšsēdis K. Serdāns pateicās publikai, aicinot arī turpmāk atbalstīt DV sarīkojumus.

P. B.

PIRMĀ REPUBLIKA

Romāns

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

Visas tiesības patur autore.

72. turpinājums

„Man viņš nepatīk," ņurdēja redaktors, un, mazliet pavilcinājies, viņš piebilda, „varbūt tomēr kādreiz iemetīšu labu vārdu par šo Silvestri Lauvas sirdi... Bet tagad dzīvojiet vesela, Arne Ceple, darba mums abiem netrūks."

Durvis Arne sadūrās ar nepacietīgo sūtni, kuŗš viņai gaŗām aizsprauca steidzīgs un pietvicis, un, iznākusi gaitenī, viņa sajutās brīva un atvieglota.

Sniegainā Blaumaņa iela dzirkstīja pieticīgajā ziemas saulē, kad viņa atstāja redakcijas namu un, dodamās mājup, pa ceļam nolēma apmeklēt šodien daudz pelto un arī cildināto gleznotāju Silvestri Lauvu, lai apspriestu portreta seansus.

Gleznotājs dzīvoja kādā milzīgā Baznīcas ielas nama bēniņos un pie darbnīcas durvīm bija piestiprinājis saņurcītu rokraksta plakātu Studio Silvestrs Lauva. No bēniņu augstes dvesa briesmīga un tukša vientulība, un, uzkāpusi tur, Arne darbnīcas durvis atrada aizslēgtas un pamēģināja iekļūt bēniņos pa vidus eju. Ietaustījusies krēslainajos ar veļas auklām un dažādām grabažām piedētajos bēniņos, viņa tumšajā tālē kaut kur sadzirdēja klusu un neskaidru balsu murdēšanu un devās turp. Bet tumsa sabiezēja tik dziļa, ka viņa iebruka kādā grīdas šķirbā, apgāza pie sienas pieslietu dēli un, tā izpūlējusies, jau taisījās doties atpakaļ, kad pēkšņi tika atrautas kādas neredzamas durvis, un Arne sagrūdās ar spēcīgu puisi, kuŗš raudzījās pretī paīgns un pētīgs.

„Ko te meklējiet?" viņš iesaucās.

„Es meklēju gleznotāju Silvestri Lauvu," Arne atbildēja, un gaismā viņa sevi ieraudzīja, notrieptu ar zirnēkļu tīklu lēveŗiem.

„Ha, ha," puisis smējās un pagriezies skaļi iesaucās:

„Lauva, panāc šurp un saņem dāmu."

Visa telpa, uz kuŗas sliekšņa stāvēja puisis, bija piedūmota, un tabakas dūmos neskaidri kustējās cilvēki. Kāds atrāva vaļā logu. Drīz pie Arnes iznira pamazs un biezs pusmūžnieks un kaut gan piedzēris, bija smalki apģērbies un teica ļoti laipns:

„Kundze, lūdzu ienāciet! Te ir sanākuši daži mani draugi, un mēs kavējamies pie ruma glāzes kā jūrnieki dzīves kuģī..."

Kad Arne bija ienākusi, viņu apsēdinā vecā plīša sēdeklī, un, dūmiem paklīstot, viņa ievēroja tuvumā pussalauztu kumodīti un dažus sēdekļus un pie sienām pakārtas, pieslietas, nokrautas un aizbāztas gleznas. Pašā priekšā viņai atradās dīvains un neredzēts, ļoti zems galdelis, un uz tā uzkta stāvēja ruma pudele un glāzes.

„Gleznotāja kungs, es esmu žurnāliste Arne Ceple," teica viese, „atnācu apspriesties par portretu..."

„Ha, ha," zobgalīgs iesmējās ielaidējs puisis, „tu, Silvestr, esi iekūlies smalkā sabiedrībā."

To teicis, viņš paķēra savu cepuri un devās ārā tumšajos bēniņos, un viņam sekoja pārējie, viss bars.

„Piedodiet, kundze," murmināja Silvestrs Lauva, „jaunekļi ir pārgalvīgi un ir mazliet iemetuši..."

„Man patieši žēl, ka esmu aiztramdījusi jautro sabiedrību," teica Arne, „jo tagad jūs paliksit vientulis pie ruma atliekām... Bet es negribu jūs ilgāk traucēt un vienīgi gribētu zināt, vai mēs rīt sāksim pirmo seansu?"

„Protams, kundze," stostījās Silvestrs Lauva „es jūs gaidīšu rīt..."

Viņš viņu izvadīja ērti caur bēniņu tumsu," jo iešķīla kaut kur nepamanāmu elektrisko spuldzi un apgaismoja visas teciņas. Tā nobeidzās Arnes pirmais apciemojums gleznotāja darbnīcā, un, kāpdama lejup pa platajām nama kāpnēm, viņa pie sevis dudināja:

„Es pat neielāgoju šī dzīrotāja seju..."

Ziemas diena bija īsa, un Rīga jau skatījās pretī pirmajai sakrēslai. Automobiļi slīdēja pa daiļo Elīzabetes ielu un veikalu logi bija spoži apgaismoti un izdāvināja gaŗāmgājējiem visskaistākos skatus par velti, jo viss novītušās dabas skaistums tagad bija apslēpies pilsētā.

„Zini," Arne vakarā teica vīram, „man Eglienē brīžiem uzmācās domas ka vajadzētu pameklēt aiz Aizandas pasaules galu un ceļu, kas aizved vēl tālāk par iespējamo tālumu, bet..." viņa vilcinājās, „tālums nekad nebūs labāks par mūsu māju."

„Šī gudrība ir lieliska," teica Augusts Ceplis, „ar gadiem mēs visi tuvojamies atziņām, bet saki," viņš smaidīja, „saki man, ko tu biji nogrēkojusies lūgdama piedošanu redakcijā?"

„Es nezinu," Arne patiesīgi atbildēja.

No bibliotēkas istabas atskanēja Leldes un Arnes zēna balsis un sajaucās ar ormaņa zvaniņu skaņām no ielas.

„Jā," Augusts Ceplis domīgs beidzot teica, „šī tava šūpošanās starp apmātību un patiesību ir diezgan bīstama."

„Nesaki tā," viņu pārtrauca Arne, „es mīlu šo laikmetu, šo Kārļa Ulmaņa latvisko gaisotni..." un, raudzīdamās pa logu uz apgaismoto Alberta ielu, viņa čukstēja, „ir apvēlies gads, pagājis pavasaris, aizgājusi vasara un rudens, un tagad jau pienākusi ziema."

ROYAL ALEXANDRA
KING ST. WEST OF UNIVERSITY AVE

No 25. oktobra līdz 30. oktobrim vakaros 8.30. Trešdienās un sestdienās arī 2.30 dienā

PASAULĒ SLAVENĀS

ZALCBURGAS MARIONETTES

HERMANA AICHERA VADĪBĀ

Amizanti tēlojumi, kā arī labs skatuves iekārtojums un piemēroti tērpi

OPERAS PROGRAMMA, BALETS, IZRĀDES

Pirmdienās, ceturtdienās un sestdienas vakaros
Johanna štrausa NAKTS SIKSPĀRNIS un ZILĀ DONAVA

Otrdienas vakaros BASTIEN un BASTIENNE, MAZĀ NAKTS MŪZIKA, MIRSTOŠAIS GULBIS, KONCERTS SCHOENBRUNNĀ

Trešdienas pēcpusdienā un vakaros un piektdienas vakarā
DON GIOVANNI un PRINCIS RIEKSTKODIS

Sestdienas pēcpusdienā THE WIZARD OF OZ

Ieejas maksa vakaros: $1.00; $1.50; $2.00; $2.50. Trešdienās un sestdienās dienas izrādēs: $1.00; $1.50; $2.50;

Niagāras latviešu sporta kopa DZINTARS rīko
„Niagāras kausa" izcīņu galda tenisā,
š. g. 23. oktobrī. Pēc turnīra, rudens ziediem un lapām dekorētajā Ungāru zālē 2196 Stanley St. plkst. 20.15 sāksies

SPORTISTU BALLE

un uzvarētāju apbalvošana. Spēlēs iecienītais orķestris JAUTRĀ POLKA. Bufetē atspirdzinājumi: pēc vēlēšanās — stipráki un vājāki. Ieeja: visam vakaram — sacīkstēm un un dejai $1.00. Apmeklēt lūdz kopas valde

---

Masey THEATRE

344 COLLEGE ST., TORONTO TEL.: WA 2-6319

No ceturtdienas 21. līdz sestdienai, 30. okt. 1954. g. (iesk.) katru dienu plkst. 6.30 un 8.45 vak., bet sestdienās plkst. 2.15, 4.30, 6.45 un 9.00 vakarā

DER VETTER AUS DINGSDA

ANGĻU TEKSTS

No Eduarda Kuennecke operetes Skaisto melodiju brīnumzeme, ar mīlu un humoru. Galvenās lomās: VERA MOLNAR, GRETHE WEISER, GERHARD RIEDMANN, HANS RICHTER. Dubultprogramma: jaunākais vācu nedēļas apskats un skats pasaulē. Visi sirsnīgi aicināti

---

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID Ave, WA 1-6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vines universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739
Pieņem 6—9 vak., sestdien no pl. 2—7 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto
Runā vāciski un krieviski

IZNOMĀ PILNĪGUS KĀZU TĒRPUS VĪRIEŠIEM UN SIEVIETĒM

Freeman's

KĀZU TĒRPUS IZNOMĀ
256 COLLEGE (pie Spadina)
556 YONGE (pie Wellesley)
Toronto

NĀC PIE MANIS, TAUTU DĒLS,

Divas tautietes no ASV vēlas iepazīties ar latvju zēniem no 25—35 g. v. Nopietni domātas vēstules rakstīt šī laikraksta kantorim

TUMŠMATEI vai GAIŠMATEI

ĢIMENE ar diviem bērniem (skolniekiem) meklē 2 istabas ar virtuvi. Yonge — St. Clair — Eglinton un uz ziemeļiem. Zvanīt vakaros HO 6031, Toronto. (401)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas ar vārīšanas iespējām. Atsevišķa ieeja. Klusā rajonā. RI 5217, Toronto. (384)

HIGH PARK-BLOOR rajonā izīrējama liela mēbelēta istaba ielas pusē 2 personām, ar vārīšanas iespējām; pastāvīgi karsts ūdens, ledusskapis lietošanā. Tuvu satiksmei. Zvanīt LY8692, Toronto, pēc plkst. 6 vak.

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. ANNA LAUKS

86 BLOOR ST., WEST, TORONTO
Physicians & Surgeons Buliding, ieeja no sāniem, istaba 614, no plkst. 6—8 vakaros, sestdienās no plkst. 10—12 priekšpusd.
Tel. kabinetā WA 2-8855, mājā LY 6349

Dr. SILVIJA UZANS

BĒRNU, IEKŠĶĪGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS
No pl. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās, ceturtdienās, sestdienās arī no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892
TORONTO

Ar šo paziņojam, ka izsūtām

PĀRTIKAS PACIŅAS

UZ VISĀM PASAULES MALĀM, KĀ ARĪ AIZ DZELZS AIZKARA

Paciņas izsūtām no mūsu noliktavām Dānijā. Izsūtīšanas notiek caur Kopenhāgenu. Šādā veidā jums atkrīt pārsūtīšanas izdevumi un liekā sarakstīšanās. Saņēmēja paraksts tiks piesūtīts jums atpakaļ.

Mūsu pakalpojums garantēts atkarā no uzdotās adreses pareizuma. Mēs pakalpojam vairākus gadus un esam saņēmuši tūkstošiem pateicības vēstuļu no dzīvojošiem Kanadā un ASV par palīdzību Eiropā palikušiem radiem un paziņām
Pieprasiet katalogu un informāciju

International Gift Parcel Service

1176 Sherbrooke St. Montreal 2, P. Q., Canada
Tel. PL 4181
Populārākā paciņu pārsūtīšanas firma Kanadā

IZĪRĒJAMA mēbelēta liela, saulaina istaba ar virtuves lietošanu. Zvanīt RI 5592, Toronto. (397)

BROADVIEW — GERRARD rajonā izīrējama liela mēbelēta istaba vienai vai divām personām, pēc vēlēšanās pansija un garāža. Turpat izīrējama arī viena maza istaba. Zvanīt RI 3214, Toronto. (385)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām Yonge - Lawrence rajonā. Zvanīt HU 8-8214, Toronto pēc plkst. 5 vak. 393)

IZĪRĒJAMA labi mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām 1 vai 2 personām. Zvanīt HU 1-1623, pēc plkst. 5. (375)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba un virtuve, vienmēr silts ūdens, garāža pēc vēlēšanās, Logan—Danforth tuvumā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā HA 9937, Toronto. (377)

IZĪRĒJAMS 2 istabu dzīvoklis ar atsevišķu virtuvi un garāžu labā mājā Danforth — Broadview rajonā. RI 5516, Toronto. Brīvs ar 1. novembri. (371)

IZĪRĒJAMA mēb. istaba ar visām ērtībām, labā satiksmes rajonā, Toronto rietumos, ME 5193.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam ar vārīšanas iespējām. GL 3949, Toronto. (365)

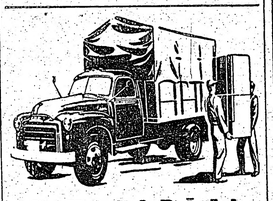

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
Zvanīt OL 1403, Toronto

IMANTA

APGĀDĀ IMANTA
novembŗa sākumā iznāk

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU

VI SĒJUMS

ar prof. K. Straubergā rakstiem Kāzu gods un Izdevas un apm. 5000 kāzu un apdziedāšanās dziesmām

Lūdzam visus subskribentus pārliecināties, vai viņu vārdi ir ievietoti līdz šim publicētajos LTDZ (I—V) subskribentu sarakstos. Ja kāds vārds vēl nebūtu ievietots vai būtu ievietots kļūdaini, lūdzam nekavējoties ziņot apgādam, jo VI sējumā beidzam subskribentu saraksta publicēšanu. — Šī reizē arī ir pēdējā izdevība pieteikties par LTDz subskribentu, piesūtot apgādam līdz š. g. 30. okt. šim sludinājumam pievienoto kuponu. —

Lasītājus, kas līdz šim iznākušos LTDz sējumus iegādājušies brīvajā tirgū, labprāt uzskatīsim par subskribentiem, ja tie šādu vēlēšanos paziņos apgādam.

Subskribentiem atsevišķs LTDz sējums maksā:

Broš. $4.60, ies. audeklā $5.70, ies. pusādā $7.70, porto $0.30

Pērkot brīvā tirgū: broš. $5.70, ies. audeklā $7.20

IMANTA
POSTBOX 292, KOBENHAVN V.
DANMARK

Pieteicos par LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU subskribentu. Izdevumu vēlos iegādāties brošētu, iesietu audeklā, iesietu pusādā (svīrot nevajadzīgo).

Vārds, uzvārds .....
Adrese .....
.....
Piezīmes .....

MĀCĪBAS GRĀMATAS SKOLĀM

R. Miķelsona — LATVIJAS VĒSTURE	$1.00
TĒVU VALDOA, lasāmgrāmata	$1.40
M. Gaide un A. Endziņš, TĒVU VALODAS MĀCĪBA, gramatika	$1.20
Ed. Tomāss — LATVIJA, mācība par dzimteni	$1.40

DABŪJAMAS
DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, tel. EM 8-0792

LUNSKY WA 1-3924 — 470 College St. OPTIĶIS

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem. Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

---

LITTLE BEAUTY SALON

(īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE. Tel. ME 5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
Elektr., ķīmiskie aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana

KANADĀ MĒS BAUDĀM RELIĢIJAS BRĪVĪBU

Ikviens kanadietis var izvēlēties piederību pie reliģijas bez valsts vai citu personu ietekmēšanas.

Reliģijas brīvība ir viena no svarīgākajām tiesībām, ko mēs baudām Kanadā. Būsim pateicīgi par šo priekšrocību.

O'Keefe's

O' KEEFE's BREWING COMPANY LIMITED

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

Svētdien, 24. oktobrī, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā sagaidāma archibīskapa vietn. prāvesta J. Ķullīša piedalīšanās.

Pl. 5 vak., Sv. Toma baznīcā, Bronksā dievkalpojums lieliem un maziem, māc. A. Ozols.

Hempstedē tuvākais dievkalpojums 24. oktobrī Metodistu baznīcā, māc. D Grauds.

Brooklsā 175. ielas un Topping Ave stūrī starp Grand Concourse un Webster Ave.

Jauniešu iesvēte Ticības atjaunošanas svētkos, 31. oktobrī.

Māc. Treus, 101 Fairview Ave, Port Vašington, L.I., N.Y. Tel. PO 7-1690.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont. tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St. Port Arturā, Ont. tel. 40302.

Svētdien, 24. oktobrī, plkst. 6.30 dievkalpojums.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakštelpās kultūras dienu atzīmēšana.

Dievkalpojumi notiek Fort Viljamā, Trīsvienības (Trinity) baznīcā, 560 May St.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 24. okt., plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums ar Tic. atjaunoš. sv. domu.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Street, Hamilton, Ontario.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA-3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st.. tel. WA 4-1563.)

Svētdien, 24. oktobrī, pl. 11 dievkalpojums.

Svētdien, 31. oktobrī, pl. 4 p. p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

24. oktobrī, plkst. 4 p. p. bērnu dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

31. oktobrī, plkst. 4 p. p. Reformācijas svētku dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. (māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.).

Šelburnā — Latviešu farmeru Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 24. oktobrī, plkst. 2 p. p. Šelburnas United baznīcā — māc. A. Lūsis.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394)

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

31. oktobrī, plkst. 1.30 pp. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

Otavā,

24. oktobrī, plkst. 2 pp. — Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

Latviešu skolas ticības mācības stunda pusstundu pirms dievkalpojuma baznīcas zālē.

Cornvālē, Church of England, 1st. St. un Morboro St. krustojumā.

23. oktobrī (sestdien), pl. 7.30 vakarā, Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Elmārs Caune, 8616 - 112 Ave, Edmontonā, Alta. Tālr.: 781788, vada dievkalpojumus:

Edmontonā, svētdien, 31. okt., plkst. 4 p. p. Reformācijas svētki Jāņa baznīcā.

Kalgarijā, svētdien, 24. okt., plkst. 3 p. p. Pirmā Luterāņu baznīcā Reformācijas svētki, krīstības. Māc. E. Caune, rev. L. Tengboms.

Lētbridžā, sestdien, 23. okt., plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa, Ont.

24. oktobrī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums sv Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

31. oktobrī, plkst. 3 p. p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Draudzes bazārs notiek 23. oktobrī, plkst. 6.30 p. p. YWCA's telpās, 133 Metcalfe Street. Bazārā dažādas nodarbības un pārsteigumi. Tējas galds Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Visi laipni aicināti.

Draudzes skolā mācības notiek pa sestdienām no plkst. 3—6 p. p. YMCA's telpās, 127 Metcalfe Str.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā.

Dievkalpojumi Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā, pl. 3 p. p.

24. oktobrī dievkalpojums.

31. oktobrī Reformācijas svētku dievkalpojums.

7. novembrī dievkalpojums.

14. novembrī dievkalpojums Latvijas valsts dibināšanas atcerei.

21. novembrī mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar sv. dievgaldu.

28. novembrī Adventa dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave Red Deer, Alberta. Tel. 2918. 218 Selkirk Ave Winnipeg, Man.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel.: OS - 3 - 3284.

Kirklandleikā, svētdien, 24. oktobrī, plkst. 8,45 lut. baznīcā dievkalpojums. Bērniem mācības sestdien, plkst. 14.

Virdžinijtaunā, svētdien, 24. oktobrī, plkst. 14, Anglikāņu baznīcā dievkalpojums. Bērniem mācības plkst. 12.

Norandā, svētdien, 24. oktobrī, plkst. 17, United baznīcā dievkalpojums.

Latviešu dāmas! Eiropas frizieru
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

THIS HANDBOOK
FOR AMBITIOUS MEN

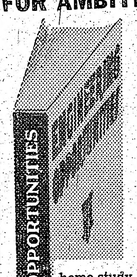

FREE!

Have you had your copy?

150 pages of guidance to best-paid positions. Up-to-the-minute information for men who want to climb to the top. Tells how to get promotion, security and better pay through home study courses. This handbook "Engineering Opportunities" is free and entirely without obligation. Send the coupon. Make this your big year! Describes over ninety courses including:

Mechanical Eng.	Automobile
Aeronautical	A.M.I.Mech.E.
Television	A.F.R.Ae.S.
Building	A.M.I.C.E.
Electrical	B.S. (Pure Science)
Radio	

--SEND COUPON TODAY--

Canadian Institute of Science and Technology Limited, 588 Garden Building, 263 Adelaide Street West, Toronto,
Please forward free of cost or obligation your handbook, "ENGINEERING OPPORTUNITIES".
Name.....
Address.....
..... Course
Interested In..... Age

Neizdevies Molotova nogalināšanas plāns

NOGALINOT MOLOTOVU — MVD VĪRI GRIBĒJUŠI PANĀKT POLITIKAS MAIŅU PSRS

Vairāki Rietumvācijas laikraksti ziņo par neizdevušos atentātu pret Padomju Savienības ārlietu ministru Molotovu, ko prāva grupa rūdītu sazvērnieku plānojuši nogalināt Ženēvas konferences laikā. Par atentātu Molotova ienaidnieki izšķirušies jau pagājušā gada decembrī pēc tam, kad oficiāli paziņots, ka Lefortovo cietumā izpildīts nāves sods Berijam.

Sazvērnieku lielā daļa sastādījusies no augstākiem MVD vīriem kas, nogalinot Molotovu, cerējuši krasi mainīt Padomju Savienības politiku, izveidojot to tādu, kas pamatoti pieņemama Rietumiem. Jau toreiz sastādīti uzsaukumi tautai, ko izplatīt pēc starptautisko konferenču „nēt" vīra Molotova nāves. Kāds uzsaukums skanējis: „Iznīcināsim fašisma sākumu mūsu zemē, ja negribam, ka tas izveidojas par īstu fašismu zem sirpja un āmura izkārtnes. Reizi par visām reizēm jālikvidē vadoņa princips. Iznīcināsim jaunimperiālismu. Pārveidosim mūsu zemes politiku, glābsim pasauli no ūdeņraža bumbas."

Atentāta plāns izstrādāts visai rūpīgi. Sazvērnieku galvenā mītne atradusies Maskavā, bet līdzzinātāju netrūcis arī Padomju Savienības sūtniecībās Francijā un Šveicē. Visus sazvērestības pavedienus savās rokās turējis augsts MVD funkcionārs Grigorijs Barskis, kura salonā MVD namā Maskavā notikušas visas slepenās sanāksmes. Svarīga loma sazvērestības organizēšanā piekritusi kādam dokumentam — fotokopijai no bolševiku partijas centrālā archīva, kas liecinājis, ka Molotovs savā laikā bijis cara slepenās policijas Ochranas centīgs aģents. Slepenajās sanāksmēs Barska salonā sastādīti arī raksti ārzemju presei, iespiešanai tūlīt pēc Molotova nogalināšanas. Paredzēta arī visu Molotova piekritēju izslēgšana no partijas centrālkomitejas un ārkārtēja kongresa sasaukšana.

Atentāta izdarīšana uzdota majoram Krosotkinam, kam šajā „branšā" bijusi jau zināma rutīna. Tā kā tas bijis iedalīts Molotova miesas sardzē Ženēvas konferences laikā, tad nolemts Molotova likvidēšanu izdarīt Šveicē. Ženēvā konferences laikā Krosotkina pirmais gājiens bijis pie ilggadīgās padomju spiedzes Mirjamas. Tai bijusi ļoti plaša pazīšanās ar daudziem politiskiem darbiniekiem; sakarā ar to viņa Otrā pasaules kara laikā nekļuvusi aizdomīga Šveices pretspiegošanas pārvaldei. No Mirjamas Krosotkins gan neieguvis kādas sevišķi vērtīgas ziņas, bet toties iepazīstināts ar kādu padomju diplomātu, kas atvieglojis viņam nokļūšanu Parīzē, kur padomju sūtniecības sekretārs Volokitins bijis viens no šaipus dzelzs aizkara mītošajiem sazvērestības līdzdalībniekiem. Kad pateikta kāda Pitagora sentence, kā caurlaide, Kremlim neuzticīgajam padomju majoram nekavējoties atvērušās sūtniecības un līdz ar to tās sekretāra darba kabineta durvis. Volokitins tad jau bijis saņēmis ārzemju presei domātā pavēstījuma tekstu, atentāta izdošanās gadījumā. Pēc nepieciešamā pārspriešanas abi sazvērnieki apmeklējuši vairākas Sēnas metropoles izpriecu vietas.

Kādā kafejnīcā Krosotkins ievērojis pie netāla galdiņa kādu jaunu, skaistu sievieti, kas viņu nepārtraukti novērojusi. Abi sastapušies dejā. Kad sūtniecības sekretārs kafejnīcu atstājis, majors aicinājis Parīzes skaistuli pie sevis. Vienojušies, ka iepazīšanos turpinās jaunās sievietes dzīvoklī. Tur Krosotkins drīz vien guvis pārliecību, ka viņa jaunā paziņa nav vienkārša Parīzes bulvāru meitene, bet tai kāds noteikts uzdevums. Beidzot viņš atcerējies, ka viņu redzējis jau kādā Ženēvas kafejnīcā. Nebijis vairs šaubu, ka tā sekojusi viņam uz Parīzi, lai viņu novērotu.

Nemanot viņš mēģinājis skaisto spiedzi iztaujāt, bet kad nav guvis panākumus, tad — vārda tiešā nozīmē — pielicis tai pistoli pie krūtīm. Kremļa aģente kapitulējusi, atklājot, ka saņēmusi pavēli sekot Krosotkinam, novērot viņu un par visu ziņot padomju ģenerālkonsulam Parīzē. Pēc tautības skaistā parīziete bijusi krieviete, krievu veco emigrantu meita, kas iztiku pelnījusi, sniedzot ziņojumus par savu vecāku likteņa biedriem. No viņas uzzinājis, ka viņu novērot uzdevusi Mirjama, Krosotkins vispirms informējis sūtniecības sekretāru, ar kuru nolēmuši, ka Šveicē dzīvojošai Kremļa spiedzei jāmirst. Ar skaistās kafejnīcā iepazītās krievietes palīdzību izdevies Mirjāmu aizvilināt uz Parīzi, kur Krosotkins to „neviļus" sastapis. Abi „draudzīgi" vienojušies par izbraucienu ārpus pilsētas, pēc tam par laivas braucienu pa Sēnu. Majors veicis Mirjamas likvidēšanas plānu, nošaujot šo Kremļa ilggadīgo meistarspiedzi un viņas līķi iemetis upē. Krasotkinam nebijis ne jausmas, ka šajā laikā sazvērestība jau bijusi atklāta un Kremlis jau spēris drošības soļus Molotova glābšanai. Krosotkinu izglābis tikai apstāklis, ka viņš nekavējoties atgriezies Ženēvā, neapmeklējot pirms tam vēlreiz Parīzes sūtniecības sekretāru, kas tad bijis jau apcietināts Ženēvas stacijā, tūlīt pēc izkāpšanas no vilciena majors piezvanījis uz Parīzes sūtniecību un saņēmis nepārprotamu atbildi, ka sekretārs Volokitins devies „atvaļinājumā uz Maskavu". Tas bijis sazvērnieku majoram signāls doties atpakaļ uz Parīzi, kur viņš nekavējoties ieradies kādas Rietumu lielvalsts sūtniecībā un lūdzis asila tiesības.

Vācu laikraksti vēstī, ka Molotovu ziņa par plānoto atentātu pret viņu ķērusi tik smagi, ka viņām nācies pārvarēt diezgan kritisku sirds paguruma lēkmi. Starptautisko konferenču „nēt" politiķis tomēr ātri atguvies, varbūt — no prieka, ka likteņis (nepelnīts!) tam bijis vēlreiz ļoti labvēlīgs.

-is.

KO ETLIJS REDZĒJA MASKAVĀ?

Par agrākā britu premjērministra Klementa Etlija braucienu uz Maskavu un sarkano Ķīnu šovasar daudz rakstīja visa prese. Kas angļu strādnieku partijas vadītājam bija meklējams Maskavā un komūnistiskajā Ķīnā? Kāds bija britu strādnieku delegācijas, kuru vadīja Etlijs, brauciena īstais nolūks? Kādus iespaidus Etlijs pārvedis no Maskavas un sarkanās Ķīnas? Tagad par savu braucienu pastāsta pats Etlijs. Iepazīstinām ar viņa iespaidiem arī mūsu lasītājus.

— Jau pagājuši astoņpadsmit gadu, kopš pēdējo reizi biju Pad. Savienībā, — saka Etlijs. — Toreiz braucu kopā ar sūtni Maiski. Ceļojām ar kuģi uz Ļeņingradu un no turienes tālāk uz Maskavu. Šoreiz ar saviem ceļa biedriem izlidojām uz Stokholmu un Helsinkiem un tad uz Maskavu. Šajos gados Maskava bija stipri pārvērtusies, — turpina Etlijs. — Man sevišķi acīs dūrās 2 lietas: vispirms stiprais satiksmes pieaugums Maskavā. Manā iepriekšējā apmeklējumā Padomijas galvaspilsētā gandrīz neredzēja auto. Otrkārt, laudis tagad labāk apģērbušies kā agrāk. Veikalos preču dažādība pieaugusi, kaut gan to kvalitāte zema un izvēle nav liela.

DZĪVOKĻU JOPROJĀM TRŪKST

Britu sūtniecība vēl atrodas vecajā vietā, ar skaisto skatu uz Kremli, — konstatē Etlijs. — Ir vērojami lieli kontrasti starp agrāko un tagadējo Maskavu. Abās pusēs platajām ielām paceļas jaunas valdības ēkas, bet dzīvokļu trūkums vēl joprojām liels un paies daudz gadu, kamēr to novērsīs. — Tālāk Etlijs redzējis padomju lauksaimniecības izstādi, kas tagad pastāvīgi ierīkota Maskavā. Katrai padomju republikai ierādīts savs paviljons. Protams, jaunās republikas „vēl nav sasniegušas" veco republiku saimniecisko līmeni, bet viņas cenšas savas „vecākās padomju māsas" arī saimnieciski panākt...

PRIECĪGAS VIESĪBAS AR VODKU

Etlijam izlicies, ka laudis Maskavā tagad priecīgāki kā pirms astoņpadsmit gadiem. Sevišķi pie šīs pārliecības viņš nācis, kad vakarā viņš ar savu delegāciju bijis „mistera" Maļenkova viesis. Mielasts noticis kādā grezni ierīkotā lauku mājā, kas kalpo Maskavas varasvīru viesu uzņemšanai. Tur viņš saticis Molotovu un lielčekistu Višinski, kuŗus jau agrāk pazinis, bet no jauna iepazinies ar pašu Maļenkovu, Chruščevu, Mikojanu un Švernīku. Klāt bijuši daudz tulku, kas pārtulkojuši teiktās runas. Protams, dzēruši „vodku" un saukuši tostus. Krievi pēc savām paražām „vodkas" iespaidā, runas bieži ar starpsaucieniem pārtraukuši, bet savu teicamo visi pateikuši. Izraisījušās dzīvas diskusijas par kādu Bevāna attīstītu „hipotētisku" jautājumu, ko ar lielu spraigumu uztvēris Chruščevs. Kaut gan sarunas bijušas brīvas, Etlijs guvis iespaidu, ka Maļenkovs starp padomju varas vīriem bijis dominējušā persona, kaut arī tas daudz nerunājis.

PRETVIZĪTE BRĪTU SŪTNIECĪBĀ

Nākošā dienā britu sūtniecībā notikusi pieņemšana, kur Etlijs saticis diplomātiskā korpusa locekļus, starp tiem daudz savu vecu paziņu. Vakarā padomju varasvīri ieradušies sūtniecības rīkotā dinejā ar pretvizīti. Pārrunaā ieilgušas pāri pusnaktij. Etlijs ilgu laiku diskutējis ar Mikojānu par brīvības un demokratijas jautājumu.

— Drīz bija skaidri nojaužams, ka mēs viens otru nesaprotam, — saka Etlijs. — Kad es mēģināju Mikojanam paskaidrot, ko mēs Anglijā katrs saprotam kā demokratiju un brīvību, mans sarunu partners pēkšņi pārsviedās uz citu jautājumu, piemēram, saimnieciskām lietām. Šinī brīdī man bija jādomā par kādu vīru H. Velsa atstātā „Neredzīgo zeme", kam nevarēja ieskaidrot, kas ir gaisma. Mikojans manus paskaidrojumus neturēja par godīgiem, bet atzīmēja tos par propagandu. Ir labi paturēt acīs un būt skaidrībā, ka starp komūnistu cieto kodolu un Rietumu pasauli pastāv šis, garīgā ziņā tik lielais bezdibens. Mēs runājam dažādas valodas.

HALLE, KUR NODOD PAVĒLES

Starpība starp britu un padomju demokratiskām valdībām bija izjūtama visskaidrāk, kad apmeklējām Kremli. Vecās katedrāles un agrāko caru sapulču zāles es vēl nekad nebiju redzējis un priecājos par šo izdevību ar tām iepazīties. Kas mums visiem jo sevišķi dūrās acīs, bija tagadējā „padomju halle". No kādas platformas un runātāju tribīnes pārskatāma ļoti gara telpa ar divi tūkstoši sēdvietām. Šeit mēs stāvējām kādā vietā, kur cilvēki nenāca, lai diskutētu, bet lai saņemtu pavēles. Vispār nav iespējams iedomāties, ka šinī telpā varētu pacelties arī opozicijas balss.

Mēs atstājām Maskavu ar pārliecību, ka ir nepieciešama vajadzība panākt ciešāku personisku kontaktu starp atsevišķām tautām, it sevišķi, lai ar Angliju iepazīties atbrauktu vairāk krievu. Tur viņi paši varētu aplūkot un gūt pārliecību, kādi ir cilvēki, kas dzīvo Rietumos. Būtu ļoti vēlams, ja Maļenkovs pats kādreiz varētu apmeklēt Londonu. Tagadējā vadošā krievu ģenerācija, kas uzaugusi padomju režīmā, ar Rietumiem vēl nekad nav atradusies personiskā kontaktā.

ETLIJS STEIDZAS PIE MONGOĻIEM

Padomju Savienībā vērojams lielš naids pret amerikāņiem. Mēs uzsveram vēlēšanos ar krieviem un ķīniešiem labi sadzīvot, — saka Etlijs. — Bet mēs arī pasvītrojam, ka mums nav nekādas vēlēšanās salaužt savu draudzību ar ar vecajiem draugiem. Mums ir vēlēšanās būt draudzīgās attieksmēs ar visām tautām. Tik īsā apmeklējumā esmu varējis gūt tikai paviršus iespaidus, bet es varu apgalvot, ka starptautiskajā saspīlējumā iestājies zināms atslābums. Mūs laipni sagaidīja arī Sverdlovā, Novosibirskā un Irkutskā, kur iegriezāmies ceļā uz Ķīnu.

Lidmašīnā Etlijs lidojis pāri Sibirijai, kur saskatījis skaistus apgabalus. Žēl, ka viņš nav ieraudzījis arī daudzās vergu nometnes, tad viņa iespaidi par Padomju Savienību būtu vēl pilnīgāki. Bet viņam bija jāsteidzas uz sarkano Ķīnu, pa ceļam iekožot vēl īsas brokastis pie Mongolijas republikas vadoņa, kas to saņēmis Alta Barū. Mongoļu brokastis tomēr ieilgušas, jo visas sarunas no mongoļu valodas vispirms bijis jāpārtulko ķīniešu un pēc tam no ķīniešu angļu valodā.

Nākošā numurā — Aizliegtajā pilsētā.

„PAŠNĀVNIEKU LOKOMOTĪVES" POĻU APGABALOS

Padomju un poļu draudzība - propagandas sacerējums

Rietumberlīnē kā politiski bēgļi ieradušies Austrumvācijas bijušie dzelzceļnieki, kas ilgāku laiku nodarbināti kā transita braucēji uz padomju transporta vilcieniem cauri Polijai un poļu pārvaldīšanā nodotajiem bijušajiem vācu apgabaliem. Viņi ziņo par pēdējā laikā ievērojami pastiprinātu poļu partizānu darbību. Tā sasniegusi jau tik lielu aktīvitāti, ka padomju varas iestādes spiestas arvien vairāk izmantot jūras ceļu. Tāpēc no Austrumvācijas uz Padomju Savienību sūtīto preču transporta vilcienu skaits samazinājies no 18 jūlija mēnesī uz 8 septembrī. Austrumvācijas izlaupīšanu turpinot līdzšinējā tempā un apmērā, Pika „republikas" sūtīto preču lielāko daļu tagad nogādā Štetinē, kur to pārlādē kuģos. Katram caur poļu pārvaldīšanā nodotajiem vācu apgabaliem braucošajam preču vilcienam sliežu ceļu vispirms pārbauda drošības lokomotīve, kuŗas vadītājam pavēlēts neattālināties no vilciena vairāk par 10 minūtēs veicamu distanci. Tādas drošības lokomotīves, kuŗu vadītāji iesaukti par pašnāvniekiem, laiž pa priekšu arī atvaļinājumā braucošo sarkanarmiešu vilcieniem un arī t. s. Zilajam ekspresim, kas ir vienīgais Austrumvāciju un Padomju Savienību vienojošais luksa ātrvilciens. Vācu dzelzceļnieki tomēr zina stāstīt, ka drošības lokomotīves neesot tāds šķērslis, kas spētu kavēt poļu partizānus izdarīt sekmīgus uzbrukumus padomju varas nelikumīgi iegūto preču un sarkanarmiešu vilcieniem. Pretkomūnistiskos poļu AK (Armia Krajowa), NSZ (Narodowij Sily Zbroni), WIN (Wlonose i nepodleglosc) un citu pretestības kustības organizāciju vīrus neatbaidot izdarīt pārdrošus uzbrukumus arī labi bruņotās vilcienu sardzes. Padomju — poļu draudzība eksistē tikai Kremļa algādžu propagandas sacerējumos.

-is.

SPORTS

Sporta red. G. Gubiņa vadībā.

VĒLREIZ AVOTIŅA

Pēdējās vieglatlētikas sacensībās Toronto atkal iepriecināja Larisa Avotiņa, labojot savu Kanadas latviešu labāko sasniegumu šķēpa mešanā. Jaunais sasniegums ir 25,32 m, nepilnus divus metrus aiz Mundrītes Gravas šī gada labākā rezultāta.

Tajās pašās sacensībās K. Virkavs 1000 m distanci veica 2:46,1 min. laikā, bet Ansis Bergvalds ar 32,84 m sasniedza jaunu personisko rekordu veseŗa mešanā.

Pārējie sacensību rezultāti: Vīriešiem lodes grūšanā — Bergvalds 13,44, Viškers 12,71, Zaķis 11,18; diska mešanā — Bergvalds 40,64, Viškers 37,79, Zaķis 35,12, Teteris 28,09.

Sievietēm: lodes grūšanā — Viškere 9,54, Ādmine 9,11, Avotiņa 8,15; diska mešanā Viškere 29,48, Ādmine 23,50, Avotiņa 20,04. Šķēpu Ādmine meta 20,04 m tālu.

SĀKAS ZIEMAS SEZONA

Pēc samērā klusā vasaras perioda, drīz atkal sāksies rosība, jo treniņus jau uzsākuši mūsu galveno sporta veidu pārstāvji — basketbolisti, volejbolisti un galda tenisisti. Neilgam treniņu periodam sekos bagātīga sacensību serija — spēles kanadiešu līgās un Kanadas latviešu meistarības un dažādu kausu turnīri, kas dos daudz jaunu neaizmirstamu brīžu šo sporta veidu cienītājiem.

Pirmās ziņas vēstī, ka Bathurst'as Community līgā atkal cīnīsies Toronto DV piecnieks, kuŗa spēles pagājušā gadā vienmēr vēroja kupls latviešu skatītāju pulks. Cerams, Vanagi atkal sniegs tās pašas lieliskās svētdienas pēcpusdienas.

Plašs treniņu plāns ir Toronto latviešu sporta klubam, kuŗa treninī notiek:

Volejbolā — otrdienās Bloor Collegiate (pie Bloor un Dufferin): sievietēm no plkst. 19.00—20.30, bet vīriešiem no plkst. 20.30 — 22.00.

Basketbolā — ceturtdienās tajās pašās telpās no 19.00—20.000 sievietēm un jaunatnei. No plkst. 20.00—22.00 vīriešiem.

Galda tenisā — sv. Andreja baznīcas telpās (Jarvis un Carlton ielu stūrī) pirmdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 19.00—22.00.

Spēļu vietās var pieteikties jauni dalībnieki.

„JAUNI PAPILDINĀJUMI" TLSK

Toronto latviešu sporta klubs sveic basketbolista L. Ploriņa ģimeni ar meitas Astrīdas ierašanos pasaulē un vieglatlēti Ņinu Tomasi, kas auklē dēlu Pauli-Artūru.

NIAGĀRĀ

JĀPIETEICAS TENISISTIEM

Niagāras latviešu sporta kopa Dzintars rīko 23. oktobrī galda tenisa turnīru. Izcīnīs kopas dāvāto Niagāras kausu. Visiem latv. galda tenisistiem, kas vēlētos piedalīties minētajā turnīrā, tuvākas ziņas un pieteikšanās līdz 23. okt. pie turnīra vadītāja J. Ligera, 2552 Ralph Ave, Niagara Falls, Ont. Noslēgumā sportistu balle un godalgu izdalīšana.

Izbeidzot vasaras nodarbības pašu izbūvētajā sporta laukumā, Niagāras latviešu sporta kopas Dzintars biedri pulcējās ziemas sezonas plāna izstrādāšanai un jaunās valdes vēlēšanām. Nodarbības šoziem notiks volejbolā, basketbolā, galda tenisā un šachā. Nolēma rīkot 23. oktobrī galda tenisa turnīru, izcīnot kopas dāvāto Niagaras kausu. Turnīrā piedalīsies tuvākās apkārtnes labākie šīs spēles pratēji. Pēc galda tenisa spēlēm, rudens ziediem un lapām dekorētajā ungāru zālē 2196 Stanley St. notiks sportistu balle un godalgu izdalīšana uzvarētājiem. Par kopas pr-di ievēlēja Jāni Ligeri, pr-sēža vietn. Viesturu Skidru un Jāni Strautnieku.

SPORTS INDIĀNAPOLĒ (IND.).

ASV latviešu 1. basketbola un volejbola meistarsacīkšu finālspēlēs Mineapolē (Minn.), 11. un 12. septembrī, piedalījās arī Indiānas latviešu biedrības sporta kluba volejbolisti — Voldemārs Lerchs, Kārlis Meiers, Staņislavs Zmuidiņš, Vilnis Gūtmanis, Ernests Āsons, Otomārs Rēķis un Juris Ozols. Kā zināms, meistarības priekšspēlēs indiānapolieši pieveica visus sava apgabala (ASV vidējo valstu rietumu grupas) pretiniekus un ierindojās 2. vietā vidējo valstu finālspēlēs, zaudējot vienīgi cīkāgas sešniekam, ko bija pieveikuši vidējo valstu rietumu grupas priekšspēlēs.

Diemžēl, nevarēdami Mineapolē ierasties savā labākajā sastāvā (trūka Gunārs Graudiņš, Gunārs Vanags, Gunārs Bundža un ASV bruņoto spēku rindās esošais Iv. Veldre), indiānapolieši bija zem sava parastā snieguma, taču arī tad tie sīvā cīņā izcīnīja goda pilno 2. vietu, pieveicot vecu veco pretinieku čikāgu — 15:11, 17:19, 18:16, tā revanšējoties par negaidīto zaudējumu vidējo valstu finālā, bet beigu cīņā zaudējot Nujorkas latviešu sešniekam — 12:15, 15:12, 12:15, kaut gan izšķirējā — trešajā setā Indiānāpole brīdi atradās pat 8:4 vadībā!

Pievēršoties nopietnākiem un regulāriem treniņiem, pēdējā laikā vairākus vietējiem apstākļiem visai teicamus sasniegumus reālizējuši skaitliski nedaudzie, bet atzīstami rosīgie, gados vēl pajaunie Indiānāpoles latviešu vieglatlēti, kas, Indiānas latviešu bāas sporta kluba vieglatlētikas sekcijas vadītāja Gundāra Grīslīša vadībā šovasar satikušies jau 11 interna rakstura sacīkstēs, kurās reālizēti šādi labākie sasniegumi — 100 m: G. Grīslītis 11.9, A. Sorens 12.7, J. Subris 13.4 sek. 200 m — G. Grīslītis 25.7 sek. Tāllēkšanā — G. Grīslītis 5.82, J. Subris 4.64, A. Sorens 4.62 m. Trīssoļlēkšanā — G. Grīslītis — 11.21 m. Augstlēkšanā — G. Grīslītis 1.51, A. Sorens 1.46, J. Dzelzītis 1.365 m. Lodes grūšanā — G. Grīslītis 9.30, A. Subris 8.28, J. Subris 8.15, J. Dzelzītis 8.15 m. Diska mešanā — A. Subris 23.89, G. Grīslītis 23.70, J. Dzelzītis — 22.45 m.

Sievišu grupas vienīgā pārstāve Valda Sorena 60 m veikusi 9.4 sek. un grūdusi lodi 7.47 m.

Šos sasniegumus vēl nozīmīgākus padara apstāklis, ka tie reālizēti nelielā konkurencē, ne visai teicamos laukuma apstākļos (gan labākos kā Toronto latviešu „okupētajā" Bīča laukumā, kur notika Ziemeļamerikas kontinenta latviešu 1. vieglatlētikas meistarsacīkstes un ASV — Kanadas latviešu „valstu sacīkste.").

Kurzemnieks

DAINA PRESS LTD.

LATVIEŠU SPIESTUVE
UN IZDEVNIECĪBA

IZPILDĀM VISĀDA VEIDA
IESPIEDDARBUS
GLĪTI UN LĒTI

SPIESTUVE:
384 King Street, West., Toronto, Ont., tel. EM 4-7957

BIROJS UN PASŪTINĀJUMU PIEŅEMŠANA:
c/o Valters Ziediņš, 218 Greenwood Ave Toronto, Ont. tel. GL 8646

R. BLAUMAŅA -- KOPOTI RAKSTI

Cena: I grupa, 5 sējumi, iesieti $18.00
II grupa, 6 sējumi, iesieti $21.00

Apgāds O. Liepiņa un K. Kārkliņa vadībā 11 sējumos sakopojis visus Blaumaņa darbus. Pilnīgākais un lielākais izdevums

Jaunas, vērtīgas latvju grāmatas

A. Niedras romāns — PIE AZANDAS UPES, ies. $3.50
„...rakstnieces labākā grāmata," saka A. Švābe Latv. Enciklopedijā
E. Andersones stāsti bērniem — VASARA $1.20
Julija Jēgera ilustrācijas
A. Vesterlinda romāns, NEMIRSTĪGAIS MOCARTS, ies. $3.40
Starp lielajiem biografiskajiem romāniem Vesterlinda darbs ir viens no visievērojamākiem un pazīstamākiem

$8.10 vietā tikai $6.00

Šīs vērtīgās grāmatas, kopvērtībā par $8.10, jūs varat iegūt tikai par $6.00, pasūtinot un maksājot tieši apgādam līdz 1. novembrim 1954. gadā

Ziemassvētku kartes -- par puscenu

Kastīte, 26 kartītes ar apl. $1.65
Kastīte, 19 kart. luksa ar aploksnēm $2.00
Kastīte, 20 kart. luksa ar aploksnēm $1.25
Ziemassvētku papīrs, 20 lielas loksnes $1.25

Kartītes daudzkrāsainā iespiedumā, greznas, katra savādāka

Katrā kastītē kartes latviešu un angļu valodā

Atsevišķi pērkot veikalā šīs kartītes maksā dubulti

Mūsu grāmatas būs arī visās korrektajās grāmatnīcās

LATVJU GRĀMATA,
P.O. BOX 332, WAVERLY, IOWA, U.S.A.

Pirms pērkat vai pārdodat nekustamus īpašumus, sazinieties ar mūsu latviešu pārstāvi

A. W. FARLINGER R.E., LTD.
587 BLOOR ST. W. (Bathurst — Bloor)
- Piedāvājam izdevīgākos īpašumus visos pilsētas rajonos
- Palīdzam obligāciju sagādē
- Palīdzam sagādāt aizdevumus iemaksām līdz $2.000 un vairāk par 3% gadā.

L. VĒVERIS
Birojā OL 6357 Mājās JU 5049

IZPILDU
APMETUMA DARBUS,
jaunus, kā arī laboju ikkatrā vietā. Ātrs darbs.
Zvanīt OL 8306, Toronto

WHITE ROSE TĪRĪTAVA

Pieņem šūt, labot, kā arī tīrīt dāmu kleitas.
366 King St. W., Toronto
Tel. EM 6-2740

Kafija no miežiem ar apzīmējumu „99" sirdī

„Tas ir īsts karalisks dzēriens" Virsstundu strādnieki, pilsētas iedzīvotāji, bērni un vecie, taupiet savu sirdi un dzeriet kafiju bez kofeīna.
Pieprasiet visos Kanadas veikalos
Fabrikas adrese
Royal Beverage Co
734 Yonge St., Toronto
WA 2-8634 — ME 2197

MELCHERS DISTILLERIES Nr. 20
KANADA RŪPĒJAS
PAR SAVIEM PAVALSTNIEKIEM...

Kanadai ir savi pavalstnieki. Pavalstniekiem ir tiesība izteikt savu gribu, vēlot pārvaldes organus aizklātās vēlēšanās. Katrs, kas sasniedzis 18. dzīvības gadu, tiesīgs pieprasīt pavalstniecību. Uzziniet vairāk par Kanadas pavalstniecību no Immigrācijas un Pavalstniecības Departamenta. Tur jums ar prieku paskaidros, kas darāms, lai iegūtu pavalstniecību.

KANADA RŪPĒJAS PATI PAR SEVI — IEPAZĪSTIETIES VAIRĀK AR TO

Melchera dzērienrūpniecības sabiedrība

MELCHERS DISTILLERIES LIMITED